

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกศักดิ์ แก้วเทพ. แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจและประสิทธิภาพในประเทศโลกที่สาม.

ใน จตุรงค์ บุณยรัตนสุนทร (บก.), วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย., หน้า 37-63

กรุงเทพมหานคร : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์, 2537.

กรรณิการ์ ชมดี. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี

โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

กรมการปลุกมืออบนำหุนนแก่งเสื่อเต็น เป็ดไต้สวนกำมะลอ สยามโพสต์. (2 สิงหาคม 2537)

กัณหา เกษมชัยนันท์. อนาคตโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูลจะเป็นเช่นไร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

กาญจนา แก้วเทพ. การพัฒนา-ทางเลือกใหม่. ใน จตุรงค์ บุณยรัตนสุนทร (บก.),

วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย , หน้า 140-142. กรุงเทพมหานคร :

เอดิชั่นเพรสโปรดักส์, 2537.

การพัฒนาของขบวนการสิ่งแวดล้อมไทย. โลกสีเขียว. 1 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2535) : 15

การพัฒนาแบบอย่างยั่งยืน พิทักษ์โลกไว้ให้คนรุ่นหลัง. สังคมพัฒนา 20 (ธ. 4, 2535) : 20-22

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. งานแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำ

เขื่อนปากมูล รายงานเลขที่ 51101-3720. กรุงเทพมหานคร : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง

ประเทศไทย, 2537.

____. เขื่อนปากมูล (เอกสารแปลจากรายงานธนาคารโลก) รายงานเลขที่ 102-0303-3751.

กรุงเทพมหานคร: การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2537.

____. “นโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนและการจัดประชาพิจารณ์” ฝ่ายประชาสัมพันธ์

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2538. เอกสารพิมพ์ดีด.

____. การชี้แจงเรื่องการช่วยเหลือราษฎรด้านการประมงโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูล.

มติชน. (8 ธันวาคม 2537)

กิตติ กัมภีระ. สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2538.

แก่งเสี้ยน การไต่สวนสาธารณะที่ไร้การเข้าร่วมของชาวบ้าน. ไทยธุรกิจไฟแนนซ์

(31 กรกฎาคม 2537)

กุลรัตน์ สังกข์. สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2538.

เขื่อนแก่งเสือ. ผู้จัดการรายวัน. (23 พฤษภาคม 2535)

คณะทำงานชาวบ้าน นักศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อติดตามผลกระทบปากมูล. “ลำดับเหตุการณ์กรณีเขื่อนปากมูล”. เอกสารอัดสำเนา.

คว้นหลวงเวที่ไต่สวนสาธารณะเขื่อนแก่งเสี้ยนที่แพร่ สะท้อนกระบวนการจัดสรรทรัพยากรของรัฐ. ไทยไฟแนนเชียล (11 สิงหาคม 2537)

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก. เดลิมีเรอร์ (29 กันยายน 2536)

เงินปากมูลยุติ แต่ชุมชนต่อ “กร” ลงพื้นที่เคลียร์ 22 มี.ค. ผู้จัดการรายวัน (8 มีนาคม 2538)

จรินทร์ ทองเกษม. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องปัญหาของการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมในมุมมองของวิศวกรที่ปรึกษา. วันที่ 22 กรกฎาคม 2538. ณ ห้องสัมมนา 101 อาคารวิทย์พัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติมา บ้านสร้าง. ดัดสนแก่งเสี้ยนสื่อเค้าไร้ผล. ผู้จัดการรายวัน (27 กรกฎาคม 2537)

จินดา คุ่มกิตติชัย. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความร่วมมือของประชาชนในการปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

จิรกา นุตาลัย. ติดตามสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2534-2535. ในปริญา นุตาลัย และคณะ (บก.), สิ่งแวดล้อม'36, หน้า 712-719. กรุงเทพมหานคร : 2535.

จุ่น วงศ์ศิริ. สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2538.

จุมพล รอดคำดี. สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ชลประทาน,กรม. กองวางแผนโครงการ. แนวทางการศึกษาวางแผนพัฒนาลุ่มน้ำและโครงการ. กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน, 2531. (อัดสำเนา)

____. การติดตามตรวจสอบข่าว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2535 - กุมภาพันธ์ 2536. กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน, 2536. (อัดสำเนา)

____. การติดตามตรวจสอบข่าว ระหว่างเดือนมีนาคม 2536 - มิถุนายน 2536. กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน, 2536. (อัดสำเนา)

- _____ วัตถุประสงค์ ขอบเขตงาน และลักษณะของโครงการคั่นกันน้ำเค็มทะเลสาบสงขลา.
กรุงเทพมหานคร : กรมชลประทาน, 2537. (อัดสำเนา)
- _____ ฝ่ายแผนงานและโครงการสำนักงานจังหวัดลพบุรี. โครงการเขื่อนเก็บน้ำแม่น้ำ
ป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. ลพบุรี : กรมชลประทาน, 2538. (อัดสำเนา)
- ชินชัย ชีเจริญ. การมีส่วนร่วม ของประชาชนในงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน ผลกระทบจากการ
แบ่งช่วงชั้นบุคคลในชุมชนแออัด กรณีศึกษาชุมชนซอยอินทราภระ 10 เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ชุม สะเอียบคง. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2538.
- ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2538.
- เดวิด เมอเรีย. Dam(ned) Conflicts in Thailand. กรรณิการ์ พรหมเสาร์ (แปล). เขื่อน เหตุแห่ง
ความขัดแย้งในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, 2536.
- ดำรงศักดิ์ ฐานดี. รัฐกับการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.
- ต้องฤดี ปุณณกันต์. การเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของ
ประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ
นครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ไต้สวนสาธิตที่พึ่งของคนลุ่มน้ำ. ผู้จัดการรายวัน. (2 ธันวาคม 2536) : 29-30
- ทอง ธงนิรันดร. เขื่อนใหญ่จะหมดทั้งป่าและน้ำ. สยามรัฐ (28 กุมภาพันธ์ 2536) : 11
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภา
การพิมพ์, 2527.
- ทวิวงศ์ ศรีบุรี. สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2538.
- ธงชัย พรรณสวัสดิ์. มลพิษน้ำ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- เชียรชัย ณ นคร. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. กรุงเทพมหานคร :
มาสเตอร์เพรส, 2536.
- _____ ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ EIA.
เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการตัดสินใจของรัฐ. 1 กันยายน 2537. ณ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- นภา ชมไพบุลย์. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของกลุ่มเกษตรกร.

- วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นันทิยา ตังวิสุทธิจิต. Bracing for the deluge. เนชั่น (9 ธันวาคม 2535).
- นิช นรธรรม. สลายมือบสิรินทร ครึ่งมือปากมุล สิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่รัฐเพิกเฉยคำตอบ.
 กรุงเทพธุรกิจ (17 ธันวาคม 2537) : 3
- นิรันดร งามวุฒิเวศย์. กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. ใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, หน้า 183-184. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากาการพิมพ์, 2527.
- บรรจง สละเจริญ. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ และ 7 มิถุนายน 2538.
- บัณฑกร อ่อนดำ. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2538.
- บุญเลิศ ศุภคิดถ. สิทธิการสื่อสารในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- บุญส่ง ไข่เกษ. สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2538.
- ปกรณ์ ปรีชากร. แนวคิดว่าด้วยการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ประมะ สดเวทิน. เอกสารประกอบการสอนวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 1-8 .
 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- ประกาศรี พิทักษ์สินสุข. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- ประสิทธิ์พร กภาพอ่อนศรี. สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2538.
- ปรัชญา เวสารัชช. รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
 กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2528.
- _____ การบริหารแผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นและชนบท. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530.
- ปราณี พันธุมสินชัย. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน. ใน สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง และคณะ (บก.), สิ่งแวดล้อม'86, หน้า 408 - 410. กรุงเทพมหานคร :
 สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, 2536.
- ปริญญา นุตาลัย. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2538.

ปลายฟ้า ตะวันตก. ได้สวนสาธารณะแก่เงื้อมตีน ละครฉากใหญ่ที่นครแพร่. กรุงเทพธุรกิจ
(30 กรกฎาคม 2537)

ปิ่น วงศ์แดง. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2538.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. เศรษฐศาสตร์สีเขียวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

_____ วิกฤตการณ์แห่งการพัฒนา. ใน จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร (บก.), วิธีวิทยาศึกษา
สังคมไทย, หน้า 8-9. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์, 2537.

ปากคำชาวแก่เงื้อมตีน ทำไมเงินแลกชุมชนไม่ได้. ผู้จัดการรายวัน (13 กรกฎาคม 2537)

ผู้ว่าอุบลฯ สั่งอสม.สลายมือปราบมุล ขอบั่นจมพมาชนายกฯ. ผู้จัดการรายวัน (31 ตุลาคม 2537)

พงษ์สันต์ กิตติอำพน. จุดบรรจบการยุติปัญหาปากมุล 3 ผู้เกี่ยวข้องเปิดใจ “ต่อไปนี้มีแต่ความ
เข้าใจ”. ข่าวสารกฟผ. 25 (4 เมษายน 2538) : 10-12

พนัส ทศนิยานนท์ และทวิวงศ์ ศรีบุรี. การศึกษาการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการประเมิน
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริการวิชาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

พิทยา ว่องกุล. สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2537.. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง, 2537.

พิสิษฐ์ บุญชัย. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของกรมการสถาตำบล ศึกษาเฉพาะ
กรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. อ่างใน บุญบา ภูสกุล. พฤติกรรมการเปิดรับ
สื่อความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนใน
หมู่บ้านป่าไม้ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

พิสิษฐ์ ณ พัทลุง. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2538.

มนตรี สุวรรณมนตรี. สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2538.

มนูญ พิมพ์ประชา. สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2538.

มณฑนา มาศมาลัย. บทบาทสื่อมวลชนและสื่อบุคคลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี
ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

มาลี ไตรสวัสดิชัย. Large dam VS common good for people. เนชั่น (25 สิงหาคม 2537)

เมตตา กฤตวิทย์, พัทณี เชยจรรยา และฉัตรนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2530.

ยุทธนัย วงศ์ปัดสา. อวสานมือปราบมุล. มติชน. (19 มีนาคม 2538) : 9

ย้ายชาวบ้านสร้างเขื่อนป่าสัก. เดลินิวส์ (12 ตุลาคม 2536)

รศยา จันทร์เทียร. สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2538.

รุ่งเรือง จุลชาติ. สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2538.

รุจน์ โกมลบุตร. เขื่อนนงจรรอูบาทว์หรือแก้ปัญหาฝนแล้ง. ไทยรัฐ (18 พฤษภาคม 2535) : 1

รวมประนามถพัฒนาลุ่มน้ำยม ผิดหลักการไต่สวนสาธารณะ. กรุงเทพธุรกิจ

(31 กรกฎาคม 2537)

ลัดดาวัลย์ ต้วติวิทยาพิทักษ์ และคณะ. นโยบายการใช้พลังงานน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้า

“กรณีเขื่อนป่ากมุล”. รายงานประกอบวิชาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ (314-603)

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลาวัญย์ อินทรารักษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความศรัทธาที่มีต่อพระสงฆ์ ทัศนคติและการมี

ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวแม่สอย ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง

จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

เลื่อน ขมพุดชา. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2538.

วรวิทย์ พัทธานู. บทเรียนอันปวดร้าว เขื่อนอพยพชาวบ้านเผชิญนรกทั้งเป็น. ข่าวสด

(10 พฤษภาคม 2535)

วันชัย ดันติวิทยาพิทักษ์. แก่งเสื่อเดินเมื่อชาวบ้านกับป่าสักคือเหยื่อ. สารคดี 8 (มกราคม 2536) :

81-82

วิมลรัตน์ สุขเจริญ. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตกับเขื่อนป่ากมุล. ใน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย,

หน้า 57-80. กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร, 2537.

วิเชียร อันประเสริฐ. บันไดปลาโจน ไม่ใช่คำตอบปัญหาการสูญพันธุ์ปลา. กรุงเทพธุรกิจ

(24 สิงหาคม 2537)

วิฑูรย์ ปัญญากุล. เขื่อนกับการสูญเสียที่ดินของชาวบ้าน กรณีศึกษาเขื่อนภูมิพล เขื่อน

เขี้ยวหลาน และเขื่อนป่ากมุล. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องวิกฤตการณ์ที่ดิน

เกษตรกรรมและทางเลือกในการแก้ปัญหา. 31 สิงหาคม-1 กันยายน 2534. ณ ห้อง

ประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์. ทำไมต้องสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่. มติชน (4 มกราคม 2536) : 13

- อ้างเก็บน้ำขนาดใหญ่. 91ปีกรมชลประทาน หน้า 55-56. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2536.
- วีระ เปลวเทียนยิ่งทวี. สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2538.
- ศยามล ไกรยูรวงศ์. ข้อพิจารณาต่อสิทธิของประชาชนในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ
 ราชการในประเทศไทย. ในสมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง และคณะ(บก.), สิ่งแวดล้อม'86,
 หน้า 417- 432. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, 2536.
- _____ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม.
 ใน จิรพล สันธุนาวา และคณะ(บก.), สิ่งแวดล้อม'87 , หน้า 43-49 .
 กรุงเทพมหานคร, 2537.
- _____ สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2538.
- ศรัณย์ บุญประเสริฐ. รำลึกหมอบุญส่งเลขะกุล บิดาแห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติ. สารคดี 8
 (กุมภาพันธ์ 2536) : 86-87
- ศรีมุต ขันตะบุตร. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2538.
- ศิริพงษ์ หังสพฤกษ์. สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2538.
- สุภชัย ยาวะประภาส. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารแผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น
 และชนบท หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
 ธรรมมาธิราช, 2530.
- ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กรม. ทำเนียบองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2537.
- _____ พระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 และกฎหมายที่
 เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2537.
- สมชาย ปรีชาศิลป์กุล. การได้สวนสาธารณะ(ตอนที่ 1). ผู้จัดการรายวัน (5-6 มิถุนายน 2536):9
 _____ การได้สวนสาธารณะ(ตอนที่ 2). ผู้จัดการรายวัน (9 มิถุนายน 2536) : 4
- สมปอง เวียงจันทน์. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2538.
- สมพันธ์ เตชะอธิก. มื้อบหน้าทำเนียบ. มติชน (9 พฤศจิกายน 2536)
- สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง. ธนาคารโลกกับการบังคับอพยพประชาชน. ผู้จัดการรายวัน
 (10 สิงหาคม 2537)
- _____ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม.

- เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการตัดสินใจของรัฐ. 1 กันยายน 2537. ณ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
_____ สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2538.
- สมาคมสตรีสื่อข่าวเศรษฐกิจ. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน
กับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : กองประชาสัมพันธ์
การเคหะแห่งชาติ, 2538.
- สวนิต ชมาภักย์. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : 68 การพิมพ์, 2526.
- สังคม สัจจร. วิกฤตน้ำทางออกอยู่ที่ประสิทธิภาพ. โลกสีเขียว 2 (มกราคม- กุมภาพันธ์ 2537):
15-26
- สาริต มนัสสุรกุล. เชื้อนแก่งเสี้ยนต้นตำแน่งความขัดแย้งควรหรือไม่ควรสร้าง. สยามโพสต์
(15 ธันวาคม 2535)
- สานิตย์ บุญชู. (แปล) คู่มือฝึกอบรมการวางแผนพัฒนาชนบท. (Manual for Training in Rural
Development Planning). ปัตตานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2531.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัด
นครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- สุพรรณิ ไชยอำพรและสนธิ สมัครการ. การวิเคราะห์ทางสังคมเพื่อการพัฒนา แนวคิดและ
วิธีการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- สุรัสวดี หุ่นพยนต์. ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชน
ยากจน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำลัด อำเภอไพศาลี จังหวัด
นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- สุริชัย หวันแก้ว. มองทฤษฎีการพัฒนาอย่างวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
_____ สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2538.
- สุวารีย์ วงศ์วัฒนา. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมใน
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สุพิน ปัญญาภัก. สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2538.

เส็ง ขวัญยืน. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2538.

เสน่ห์ จามริกและคณะ. นโยบายในการพัฒนาชนบท. ใน ชนบทไทย 2523. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2524.

เสน่ห์ นนทะโชติ. การสื่อสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนชนบทไทย บ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานผลการประชุมเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำและโครงสร้างพื้นฐานกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7. 9-10 มีนาคม 2534. เพชรบุรี โสรังค์ หงส์ลดารมภ์. PUBLIC HEARING เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการเรื่อง PUBLIC HEARING. 14 พฤษภาคม 2537. ณ บ้านมนังคศิลา.

อกิน รพีพัฒน์. ปัญหาการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2523.

_____ . การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. ในทิวทอง หงษ์วิวัฒน์. ,การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา., หน้า 101-103. กรุงเทพมหานคร : สักดีโสภาการพิมพ์, 2527.

อภิชาติ อนุกุลอำไพ. สถานภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ. ใน ปริญา นุตาลัย และคณะ(บก.), สิ่งแวดล้อม'84, หน้า 37-38. กรุงเทพมหานคร, 2534.

_____ . สัมภาษณ์, 17 พฤษภาคม 2538.

อนุชาต ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2538.

อัมมาร์ สยามวาลา. กรณีบ้านครัววัดตมใจไปก่อน ความหาเหตุผลที่หลัง. สยามโพสต์ (4 เมษายน 2538) : 3

อาธรรม์แก่งเสื่อเต็น 14ปีแห่งความขัดแย้ง. ประชาชาติธุรกิจ (14-17 สิงหาคม 2537) : 29
อุทัย น้อยเจริญ. สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2538.

อีก 10 ปีมลพิษลิกไนต์เพิ่ม 4 เท่า . ผู้จัดการรายวัน (26 พฤษภาคม 2538) : 12

เอ็ดเวิร์ด โกลด์สมิธ และนิโคลัส ฮิลด์ยาด. Social and Environmental Effects of Large Dams. วิจารณ์ ปัญญากุล.(แปล) เชื้อนกัณน้ำกักตม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2537.

โอกาส เห่งเจริญ. เชื้อนแก่งเสื่อเดินหลังไต้สวนสาธารณะ ความฝันที่ยากจะเป็นจริง. มติชน
(7 สิงหาคม 2537)

เข้า จุมทอง. สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2538.

Chenery, H. et al. quoted in Hedebro, H., **Communication and social change in developing Nations** (Iowa : The Iowa State University Press, 1982) pp. 89-90. อ้างใน
ปราโมทย์ เตชะเพ็ญเลิศ. การวัดระดับการพัฒนาประเทศโดยดัชนีการสื่อสาร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

Mc Namara ,R.S. **Address to the board of governors.** Washington : International Bank for
Reconstruction and Development, 1973. อ้างใน สุริชัย หวันแก้ว มองทฤษฎีการ
พัฒนาอย่างวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

Mouton, E. and McDonald, H. **Communication a creative process.** Minnesota : Burgess
Publishing Communication , 1976. อ้างใน วาสนา จันทร์สว่าง และทัศนีย์
อินทรสุขศรี. การสื่อสารเพื่อชีวิต. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532.

Rogers, E.M. **Communication strategies for family planning.** NY : The Free Press, 1973.
อ้างใน เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

Rogers, E. M. and Shoemaker, F.F. **Communication of innovations : A cross-cultural
approach.** NY : The Free Press, 1971. อ้างใน เสถียร เขยประทับ. การสื่อสาร
และการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

Seah Chee Meow. **People's participation at the local level in Singapore.** 1978. อ้างใน
ปรัชญา เวสารัชช. รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2528.

Sinha, P.R.R. **Towards a definition of development communication.** Paper presented at
the Study Seminar on Development Communication organized by AMIC .
Singapore, April 1976. อ้างใน เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและการพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

Stiefel, M. and Pearse, A. **Inquiry into participation : A research approach.** UNRISP,
NO. 79. C.14, Geneva, May 1979. อ้างใน ปรัชญา เวสารัชช. รายงานวิจัยการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร :

สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2528.

- United Nations. **Popular participation in decision making for development.** NY : United Nations Publication, 1978 . อ้างใน ลดาวัลย์ พอใจ. การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน ในเขต อำเภอพิบูลย์ จัหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- Wisardjono, S. **People's participation at the local level in Jakarta.** 1978. อ้างใน ประชญา เวสวัชช์. รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2528.

ภาษาอังกฤษ

- Akin Rabibhadana. The Transformation of Yokkrabat changwat Samut Sakorn. **Thai Journal Development Administration** 22 (January 1982)
- Cvetkovich, G., Earle, C.T. Environmental hazards and the public. **Journal of Social Issues.** 48 (1992) : 1-20
- Copen, J.H. and Uphoff, N.T. **Rural development participation : concepts and measures for project design, implementation and evaluation.** Rural development monograph NO.2 Rural Development Committee Center for international Studies, Cornell University , 1977.
- Earle, T.C. , Cvetkovich, G. and Slovic, P. The effects of involvement. : relevance and ability on risk communication. 1990. cited in. Bocherding ,K. , Larichev ,O.I., and Messick , D.M. (Eds.) **Contemporary Issues in Decision Making.** (pp. 271-289). Amsterdam : North Holland
- Edwards, W. and von Winterfeldt, D. Public values in risk debates. **Risk Analysis.** 7 (1987) : 141-158.
- Institute for Participatory Planning. **Citizen participation handbook for public officials and others serving the public.** WY : Laramie, 1981.
- Orloff, N. **The environment impact statement process : A guide to citizen action.** Washington, DC : Information Resource Press, 1978.
- Prester, G. , Rohlman, B. , and Schellhammer, E. Environmental evaluation and participation activities : A social psychological field study. **Journal of Applied Social Psychology.** 17 (1987) : 751-787.
- Seymour, J. and Girardet , H. **Blueprint for a green planet .** Great Britain : 1987.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นคำถามหลักสำหรับ กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการ กลุ่มผู้นำชาวบ้าน
นักวิชาการและเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน

1. ปัจจุบันหน่วยงานเจ้าของโครงการ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่เพียงพอแล้วหรือไม่
2. ในขั้นตอนใดของโครงการที่เห็นว่าควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และมีส่วนร่วมอย่างไร (วิธีการหรือรูปแบบ)
 - ขั้นตอนการวางแผน
 - ขั้นตอนการตัดสินใจ
 - ขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดและก่อสร้างโครงการ
 - ขั้นตอนใช้ประโยชน์จากโครงการ เมื่อก่อสร้างเสร็จ
 - ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลโครงการ
3. ผู้ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมควรจะเป็นใครบ้าง (ผู้ที่ได้รับประโยชน์ ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการทำโครงการ ข้าราชการ นักวิชาการนักการเมือง เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ)
4. ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมควรมีคุณลักษณะเช่นไรบ้าง
5. คิดว่าเมื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่แล้วจะเกิดผลดี ผลเสียอะไรบ้าง
6. คิดว่ามีอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่
7. ควรจะปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมเรื่องอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่

สำหรับกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการจะเพิ่มคำถามดังนี้

- ให้อธิบายขั้นตอนการดำเนินโครงการของเขื่อนขนาดใหญ่ ตั้งแต่เริ่มจนจบโครงการของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์

- ปัจจุบันในหน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่ในขั้นตอนใด อย่างไรบ้าง

กลุ่มผู้นำชาวบ้าน จะเพิ่มเติมคำถามที่เป็นการนำเข้าสู่การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล และคำถามเกี่ยวกับเรื่องการมีโอกาสเข้าร่วมกับโครงการเขื่อนในพื้นที่ของตน

- ให้ช่วยเล่าถึงปัญหาที่ชาวบ้านประสบจากการทำโครงการเขื่อนของรัฐในพื้นที่ของตน

- ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เข้าไปร่วมทำอะไรบ้างกับปัญหาที่เกิดขึ้น

- ชาวบ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับโครงการเขื่อนขนาดใหญ่นั้นๆ ในขั้นตอนไหนอย่างไรบ้าง

เช่น ในส่วนของการวางแผนศึกษาการทำโครงการ การตัดสินใจทำโครงการ การแก้ปัญหาต่างๆ เช่น เรื่องค่าชดเชย เรื่องที่อยู่ ฯลฯ หรือในส่วนของการติดตามประเมินผลของการทำโครงการ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

1. รุ่งเรือง จุลชาติ	รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ กรมชลประทาน
2. ดร.ศิริพงษ์ หังสพฤกษ์	หัวหน้าฝ่าย 2 กองวางแผนโครงการ 1 กรมชลประทาน
3. กุลรัตน์ สังข์	นักวิชาการเผยแพร่ 6 กรมชลประทาน
4. สุพิน ปัญญามาก	ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
5. มนตรี สุวรรณมนตรี	หัวหน้ากองเศรษฐกิจสังคม ฝ่ายสิ่งแวดล้อม
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
6. กิตติ คัมภีระ	หัวหน้ากองวิชาการสิ่งแวดล้อม ฝ่ายสิ่งแวดล้อม
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
7. อนุชาติ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	หัวหน้าแผนกมวลชนสัมพันธ์ กองเศรษฐกิจสังคม
ฝ่ายสิ่งแวดล้อม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

กลุ่มผู้นำชาวบ้าน

1. ศรีมูล ชันทะบุตร	สารวัตรกำนัน บ้านคอนชัย ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่
2. ชุม สะเอียบคง	กำนันตำบลสะเอียบ อ.สอง จ.แพร่
3. เส็ง ขวัญยืน	หมู่ที่ 1 บ้านคอนชัย ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่
4. สมปอง เวียงจันทร์	บ้านวังสะเบงใต้ อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี
5. เฮ้า จุมทอง	บ้านทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี
6. จุ่น วงศ์ศิริ	บ้านดอนสำราญ จ.อุบลราชธานี
7. ปิ่น วงศ์แดง	บ้านดอนสวรรค์ อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี
8. วีระ เปลวเทียนยิ่งทวี	กำนันตำบลหนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
9. บรรจง สละเจริญ	ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
10. เลื่อน ขมพุดชา	ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี

11. อุทัย น้อยเจริญ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ต.มะกอกหวาน อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี
12. มนูญ พิมพ์ประชา	ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ต.มะนาวหวาน
อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี

นักวิชาการ

1. ดร.ทวีวงศ์ ศรีบุรี	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.ปริญญา นุตาลัย	คณะวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
3. ดร.บุญส่ง ไช้เกษ	บริษัท พอล คอนซัลแตนท์ จำกัด
4. ดร.อภิชาติ อนุกุลอำไพ	บริษัท เอ อาร์ คอนซัลแตนท์ จำกัด
5. ดร.บัณฑิต อ่อนคำ	สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รศ.สุริชัย หวันแก้ว	คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน

1. พิสิษฐ์ ณ พัทลุง	เลขาธิการ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืช
แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
2. ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ	ฝ่ายนโยบายและวิชาการ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่า
และพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
3. รดา จันทร์เทียร	ประธานมูลนิธิสืบนาคะเสถียร
4. ดร.สมฤดี นิโครวัฒนยิ่งยง	นักวิจัย สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
5. ศยามล ไกรยูรวงศ์	โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ
6. ประสิทธิ์พร กาพอ่อนศรี	โครงการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการพัฒนา (YT)

ภาคผนวก ค

ลำดับเหตุการณ์ของโครงการเขื่อน กรณีตัวอย่าง
เขื่อนปากมูล เขื่อนแก่งเสือเต้น เขื่อนป่าสัก

ลำดับเหตุการณ์เขื่อนปากมูล

ธันวาคม 2510

สำนักงานพลังงานแห่งชาติ (สพช.) โดยความร่วมมือกับรัฐบาลฝรั่งเศสได้เข้ามาศึกษาและสำรวจเบื้องต้น เพื่อพัฒนาแม่น้ำมูลในพื้นที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แคว้น 12 ปีต่อมา ก็โอนโครงการนี้ให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ) ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป

กฟผ.ร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาได้ทำการสำรวจด้านที่ตั้ง รวมถึงผลกระทบด้านนิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อม แล้วร่างโครงการขึ้นมาก็พบว่ามีปัญหาใหญ่ คือ การอพยพประชาชนจำนวนมาก จึงต้องระงับโครงการนี้ไว้ (4,000 ครอบครัว และต้องใช้เงินชดเชยถึง 953 ล้านบาท)

ปี 2525 - 2528

มีการศึกษาเพิ่มเติม และปรับโครงการใหม่ให้เล็กลงกว่าเดิม กระทั่งเป็นโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ในเวลานี้

ปี 2531

เมื่อ กฟผ. มั่นใจว่า โครงการใหม่นี้จะไม่มีผลกระทบต่อชาวบ้านและสิ่งแวดล้อมมากมายเหมือนโครงการแรก ก็เริ่มดำเนินการประชาสัมพันธ์ ด้วยการเชิญพลเอก เทียนชัย ศิริสัมพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี (ยุครัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์) มาตรวจสถานที่ก่อสร้างเขื่อนปากมูลใหม่ที่ กฟผ. จะยื่นเสนอขออนุมัติโครงการ รัฐบาลชุดนี้ก็มีอันต้องหดรัดวง เพราะการยุบสภาผู้แทนราษฎร

สิงหาคม 2531

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลชุดใหม่

8 เมษายน 2532

คณะรัฐมนตรีสั่งจรรยาบรรณพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ประชุมที่จังหวัดขอนแก่น มีมติอนุมัติเห็นชอบในหลักการโครงการเขื่อนปากมูล ซึ่งเป็นเขื่อนเพื่อการผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. โดยนำไปรวมกับโครงการ โขง-มูล-ชี ซึ่งเป็นโครงการเพื่อการชลประทานของภาคอีสาน

22 เมษายน 2532

นายสุพิณ ปัญญามาก ผู้อำนวยการประชาสัมพันธ์ กฟผ. ชี้แจงกรณีการสร้างเขื่อนปากมูล ที่หยังฟ้าภัตตราคาร ตามคำเชิญของกลุ่มนิเวศบอลโอพีเนียน ซึ่งเป็นกลุ่มพ่อค้าข้าราชการว่า จะมีหมู่บ้านที่ถูกน้ำท่วม 13 หมู่บ้าน วัด 5 แห่ง โรงเรียน 5 แห่ง และยืนยันว่าจะไม่มีการระเบิดแก่งต่าง ๆ ในลำน้ำมูล และชี้แจงกับชาวบ้านว่าการสร้างเขื่อนปากมูลไม่ทำให้น้ำท่วมแก่งสะพือ

11 มิถุนายน 2532

ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ดูแล กฟผ. ในขณะนั้น เดินทางไปแก้ปัญหา แต่ถูกมีอบจากชาวพิบูลมังสาหารประมาณ 3000 คนโห่ไล่ จน ร.ต.อ. เฉลิม ลั่นวาจาไว้ว่า ตราบใดที่ยังรับผิดชอบ กฟผ. อยู่จะสร้างเขื่อนให้ได้

11 กุมภาพันธ์ 2533

มีอบต้านเขื่อนปากมูลครั้งใหญ่ นำโดยองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชาวบ้าน 5 อำเภอ คือ โขงเจียม พิบูลมังสาหาร วารินชำราบ ตาสุม และอำเภอเมือง ร่วมด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และอดีต ส.ส.อุบลราชธานี ประมาณ 2,000 คน ปิดถนนหน้า ศาลากลาง จังหวัด อุบลฯ ประท้วงการสร้างเขื่อนปากมูล และบุผาสถานที่ราชการ

12 กุมภาพันธ์ 2533

ผู้คัดค้าน 32 คนเริ่มอดข้าวประท้วง นอกจากนี้กลุ่มผู้คัดค้านทั้งนักศึกษา และ ชาวบ้านกว่า 200 คน เผาบัตรประชาชน

14 กุมภาพันธ์ 2533

มีอบสลายตัวภายหลังรัฐบาลสั่งการให้นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ รัฐมนตรีประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น ชัยชัยโครงการสร้างเขื่อนปากมูลไว้ก่อน และให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริง และผลดีผลเสียจากการสร้างเขื่อน

27 มีนาคม 2533

นายไชยศิริ เรื่องกาญจนเศรษฐ พร้อมด้วย ส.ส. และ ส.จ. อุบลราชธานี 20 คน เข้า พบพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เพื่อให้รัฐบาลสนับสนุนการสร้างเขื่อนปากมูล โดย อ้างว่าหากล่าช้าราคาวัสดุจะแพงขึ้น ขณะที่จังหวัดอุบลราชธานีมีการเกณฑ์ชาวบ้านจากอำเภอ ต่าง ๆ มาเดินขบวนสนับสนุน

15 เมษายน 2533

นายไชยศิริ เรื่องกาญจนเศรษฐ จัดแถลงข่าวสนับสนุนการสร้างเขื่อน แต่ไม่สามารถ ตอบคำถามฝ่ายผู้คัดค้าน และระงับอารมณ์ไม่อยู่ ให้ลูกน้องทำร้ายร่างกายตัวแทนฝ่ายค้าน จนถูก แจ้งความดำเนินคดี

15 พฤษภาคม 2533

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติงบประมาณในการสร้างเขื่อนปากมูล 3,800 ล้านบาท

16 พฤษภาคม 2533

ชาวบ้านจากอำเภอโขงเจียม และอำเภอพิบูลมังสาหาร 700 คนชุมนุมที่แก่งสะพือ ประกาศไม่รับมติคณะรัฐมนตรี และไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่กฟผ.เข้าไปในพื้นที่สร้างเขื่อน นายสายสิทธิ์ พรแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี สั่งสลายม็อบภายใน 24 ชั่วโมง

12 กุมภาพันธ์ 2534

คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กฟผ.เข้าทำประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ จำนวน 125 ไร่ และเวนคืนที่ดิน 39,550 ไร่ ในพื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอพิบูลมังสาหาร เพื่อสร้างเขื่อนปากมูล

23 กุมภาพันธ์ 2534

เกิดการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

มีนาคม 2534

นายอานันท์ ปันยารชุน เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

19-20 มีนาคม 2534

ตัวแทนชาวบ้านยื่นจดหมายคัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูล พร้อมลายชื่อประชาชน 12,000 คน ต่อตัวแทนธนาคารโลกประจำประเทศไทย และต่อนายอานันท์ ปันยารชุน ที่ทำเนียบรัฐบาล และยื่นให้คณะรชช. ด้วย

เมษายน 2534

กฟผ. ได้ว่าจ้างบริษัทเวียนนินีจากประเทศอิตาลี จำกัด เป็นผู้ดำเนินการด้านโยธาในการก่อสร้างเขื่อนปากมูล ด้วยงบประมาณจำนวน 2,534 ล้านบาท

21 พฤษภาคม 2534

มีการชุมนุมเพื่อร้องเรียนเรื่องที่ดิน ที่กฟผ.จัดให้ราษฎรที่อพยพจากบริเวณเขื่อนปากมูลเข้าไปอยู่อาศัยเป็นพื้นที่แห้งแล้งไม่สามารถอยู่อาศัยได้

22 พฤษภาคม 2534

การประท้วงเขื่อนปากมูลเริ่มเข้าสู่ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 16 สถาบัน (คอทส) แถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประท้วงต่อต้านเขื่อนของชาวบ้าน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วยตัวแทนจาก กฟผ. นักวิชาการ นักศึกษา ประชาชน เพื่อพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

27 พฤษภาคม 2534

กฟผ. เริ่มระเบิดหินบริเวณหัวงานก่อสร้างเขื่อนปากมูล

30-31 พฤษภาคม 2534

ชาวบ้านและนักศึกษาที่รวมตัวอยู่ถูกกลุ่มชาวนิรนามขว้างปามูลควายใส่ ทั้งระดมยิงปืนและลูกหินใส่เป็นผลให้ชาวบ้านบางคนบาดเจ็บ

4 มิถุนายน 2534

ตัวแทนชาวบ้านอำเภอโขงเจียม และอำเภอพิบูลมังสาหารจำนวน 6 คน นำโดย นายเที่ยง บรรเทา เข้าพบนายไพจิตร เอื้อทวิกุล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อคัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูล นายไพจิตรตกลงตั้งคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาล กฟผ. ชาวบ้าน และนักวิชาการ หากพบว่ามีชาวบ้านได้รับผลกระทบมากกว่า 1,000 ครอบครัว จะทบทวนผลดีผลเสียใหม่

2 สิงหาคม 2534

ตัวแทนชาวบ้านที่คัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูล ขึ้นหนังสือถึงหัวหน้าธนาคารโลก ประจำประเทศไทยให้พิจารณาระงับเงินกู้แก่ กฟผ.

4 สิงหาคม 2534

นายฟิลิป แอนเนซ (Phillipe Annez) ผู้แทนธนาคารโลกประจำประเทศไทย ได้เปิดเผยถึงเงินกู้ของ กฟผ. ว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 54 ล้านดอลลาร์อเมริกัน หรือ ประมาณ 1,300 ล้านบาท

3 กันยายน 2534

ตัวแทนชาวบ้านที่คัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูล ขึ้นหนังสือถึงประธานธนาคารโลก ให้พิจารณาระงับเงินกู้ และนักศึกษาจำนวน 22 คน อดข้าวประท้วงต่อคณะกรรมการบริหารธนาคารโลก ที่หน้าตึกโอลิมเปีย

10 กันยายน 2534

คณะกรรมการบริหารธนาคารโลกตัดสินใจเลื่อนการพิจารณาให้เงินกู้โครงการเขื่อนปากมูลออกไป จนกว่าการประชุมสภาผู้ว่าราชการโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ณ กรุงเทปฯ จะเสร็จสิ้น

12 ตุลาคม 2534

นายสุธี สิงห์แสนห้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผลักดันให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังอาเซียนตะวันออกเฉียงใต้ (SEA Group) สนับสนุนโครงการเงินกู้เขื่อนปากมูล

14 ตุลาคม 2534

นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กล่าวว่า การที่ธนาคารโลกเลื่อนพิจารณาโครงการเงินกู้เขื่อนปากมูล เกิดจากแรงกดดันของตัวแทนรัฐบาลอเมริกัน

16 ตุลาคม 2534

นายสุธี สิงห์เสงห์ กล่าวปราศรัยในที่ประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยโจมตีธนาคารโลกที่มีได้พิจารณาโครงการเขื่อนปากมูลตามกระบวนการปกติ เลื่อนการพิจารณาโดยปราศจากเหตุผลเพียงพอ ละเมิดหลักการและกระบวนการตัดสินใจของธนาคารโลก และละเมิดสิทธิอันชอบธรรมของภาคีสมาชิก

18 ตุลาคม 2534

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล กล่าวว่า รัฐบาลไทยสามารถหาแหล่งเงินกู้อื่นได้ หากธนาคารโลกไม่พิจารณาอนุมัติเงินกู้โครงการเขื่อนปากมูล

คณะกรรมการบริหารธนาคารโลกเยี่ยมชมโครงการเขื่อนปากมูล พร้อมด้วย นายอภิลาศ โอสดานนท์ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และนายสว่าง จำปา รองผู้ว่าการ กฟผ. ฝ่ายพัฒนาแหล่งน้ำ ทั้งนี้มีประชาชนประมาณ 500 คน จากอำเภอโขงเจียมชุมนุมสนับสนุนการสร้างเขื่อนเกิดการปะทะกัน ระหว่างกลุ่มผู้คัดค้านกับกลุ่มผู้สนับสนุน

10 ธันวาคม 2534

ที่ประชุมกรรมการธนาคารโลกอนุมัติเงินกู้ให้แก่รัฐบาลไทยจำนวน 22 ล้านดอลลาร์หรือประมาณ 567 ล้านบาท

14 ธันวาคม 2534

คอตส เรียกร้องให้นายไพจิตร เอื้อทวิกุล ชี้แจงกรณีเพิ่มงบประมาณการก่อสร้างเขื่อนปากมูลจาก 3,880 ล้านบาท เป็น 6,600 ล้านบาท

4 มีนาคม 2535

ฝ่ายคัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูลแถลงต่อสื่อมวลชนว่า มีการระเบิดแก่งหัวเหวซึ่งเป็นแก่งธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะเพื่อสร้างทางระบายน้ำจากเขื่อน และยืนยันว่าจะมีผลกระทบทางโบราณคดีด้วย เพราะมีการค้นพบศิลาจารึกพระเจ้าจิตเสน อายุ 1,200-1,300 ปี ใกล้หัวงานสร้างเขื่อน

นายศรีศักดิ์ วัลลิโภดม นักวิชาการด้านโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ระบุว่าบริเวณแม่น้ำมูลเป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญที่ยังไม่มีการศึกษาความเป็นมา การสร้างเขื่อนอาจทำลายแหล่งโบราณคดีสำคัญของเอเชีย

5-7 มีนาคม 2535

วิศวกรใหญ่บริษัทเวียนินีให้สัมภาษณ์ว่า งานคืบหน้าไปแล้ว 20% และยอมรับว่ามี การระเบิดแก่งจริงแต่เพื่อสร้างทางระบายน้ำ และจะต้องมีการระเบิดแก่งตาดหัวภูอีกด้านหนึ่งด้วย เหตุผลเดียวกัน และเป็นไปตามแบบแปลนที่วางไว้แล้ว

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะระบุว่า ไม่ได้รับการแจ้งว่ากฟผ.จะต้องระเบิดแก่งหิน เพียงแต่รับแจ้งว่าจะขอใช้ประโยชน์ชั่วคราวเท่านั้น และยอมรับว่าแก่งหินได้นำเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ตามธรรมชาติของปลาจากแม่น้ำโขง

กลุ่มนักศึกษาและชาวบ้านแถลงว่า กฟผ.ผิดสัญญาที่เคยยื่นยันด้วยปากเปล่าว่า จะไม่มีการระเบิดแก่ง และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจาก 3,880 ล้านบาท เป็น 6,600 ล้านบาท โดยไม่มีเหตุผล

12 มีนาคม 2535

นายไพโรจน์ สุวรรณ ธร อดีตอธิบดีกรมป่าไม้ยืนยันว่า พื้นที่ระเบิดอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และไม่สามารถดำเนินการระเบิดทำลายได้ เพราะขัดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ 2504

นายไพจิตร เอื้อทวิกุล เปิดเผยว่า ยังไม่ได้รับรายงานและยังไม่เคยทราบเรื่องนี้มาก่อน กฟผ.ออกแถลงข่าวยอมรับว่า มีการระเบิดแก่งหินจริง แต่เป็นเพียงแก่งหินได้นำที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและโบราณคดี

13 มีนาคม 2535

นายแก้วสรร อดิโพธิ นักวิชาการด้านกฎหมาย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความเห็นว่า การระเบิดแก่งเป็นการผิดพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ มาตรา 16 และ 22 และแม้มีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้สร้างแต่การกระทำทุกอย่างต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

16 มีนาคม 2535

ตัวแทนชาวบ้านปากมูล 200 คน เดินทางมาประท้วงที่ทำเนียบรัฐบาล เรียกร้องให้นายไพจิตร เอื้อทวิกุล ชี้แจงกรณีระเบิดแก่ง และให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องนี้ด้วย ด้านกฟผ.ส่งข้อมูลชี้แจงนายไพจิตร โดยยืนยันว่ากระทำถูกต้องตามกฎหมายทุกอย่าง นายไพจิตรกล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า รัฐบาลกำลังจะหมดวาระอาจจะไม่สามารถดำเนินการได้มากนัก ในขณะที่นายอาทิตย์ อภาภิรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กล่าวว่า งานของรัฐบาลกฟผ.ทำผิดก็ต้องมีการพิจารณาในคณะรัฐมนตรี

17 มีนาคม 2535

ในการประชุมรัฐมนตรีอานันท์ 1 เป็นครั้งสุดท้ายก่อนหมดวาระ กฟผ.จัดแถลงข่าวที่ทำเนียบรัฐบาล ชี้แจงในประเด็นโบราณคดี การระเบิดแก่ง และผลต่อพันธุ์ปลา ในขณะที่กลุ่มผู้คัดค้านไม่เข้าร่วม โดยให้เหตุผลว่า ต้องการให้มีการเปิดเวทีสาธารณะ และเตรียมประเด็นข้อมูลล่วงหน้า มิใช่เพียงการแถลงข่าวตอบโต้อย่างฉาบฉวย ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีนัดสุดท้ายเลิกวาระ 3 มุมเศษ โดยไม่มีการพิจารณากรณีเขื่อนปากมูล

18 มีนาคม 2535

กลุ่มอนุรักษ์และตัวแทนชาวบ้านเข้าพบตัวแทนกรมป่าไม้เพื่อชี้แจงข้อกฎหมาย กรณีหน่วยงานรัฐทำผิดกฎหมาย แต่รองอธิบดีกรมป่าไม้ระบุว่าสามารถทำได้ เพราะเป็นมติรัฐมนตรี ซึ่งขัดกับความเห็นของอดีตอธิบดีกรมป่าไม้

พฤษภาคม 2535

เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

กันยายน 2535

นายชวน หลีกภัย เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และนายสาวิตรี โทธิวิหก เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

28 กุมภาพันธ์ 2536

ชาวบ้านประมาณ 400-500 คน เดินเท้าเคลื่อนขบวนจากหมู่บ้านหัวเหว อ.โขงเจียม ยึดสะพานบริเวณห้วยงานเขื่อนปากมูล ซึ่งทำให้การก่อสร้างที่ดำเนินมาประมาณ 40% ต้องหยุดชะงัก ผู้คัดค้านเรียกร้องให้รัฐบาลส่งตัวแทนมาทำสัญญารับรองว่า ผลกระทบจากการสร้างเขื่อนจะไม่เกิดขึ้น ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ คือ (1) ให้ชี้แจงพื้นที่น้ำท่วมที่ชัดเจน (2) ผลกระทบต่อพันธุ์ปลาในแม่น้ำมูล และ (3) การเกิดพยาธิใบไม้ในเลือดหลังการสร้างเขื่อน

3-4 มีนาคม 2536

นายสาวิตรี โทธิวิหก กล่าวว่า เป็นหน้าที่ของ กฟผ. ที่จะสามารถจัดการปัญหาได้ โดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องส่งตัวแทนลงไปทำสัญญาตามข้อเรียกร้องของผู้ประท้วง ด้านนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า หากมีผลกระทบจริง กฟผ. สามารถรับผิดชอบได้ ในพื้นที่คัดค้านมีการตัดเสบียงผู้คัดค้านและปิดล้อมไม่ให้มีการส่งข่าว

5 มีนาคม 2536

นายสุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เดินทางไปที่ชุมนุมและรับประกันว่าจะไม่มีการใช้ความรุนแรง

ตัวแทนกลุ่มองค์การพัฒนาเอกชนทั่วประเทศ 200 องค์กร แดงขาวเรียกร้องให้รัฐบาลส่งตัวแทนไปดูเหตุการณ์ และเรียกร้องอย่าให้เกิดการใช้ความรุนแรง

6 มีนาคม 2536

เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าสลายการประท้วงของกลุ่มผู้ชุมนุม ขณะที่มีการนำกลุ่มผู้สนับสนุนการสร้างเขื่อนนำโดยอดีตกำนันเสวก บรรเทา มากดดันให้กลุ่มผู้คัดค้านออกจากพื้นที่ ห้วยงานพันทีโดยไม่มีเงื่อนไข กลุ่มผู้คัดค้านล่าถอย ในขณะที่เดียวกันมีการปะทะกัน โดยตำรวจใช้

กระบองและโล่ป้องกัน ส่วนชาวบ้านใช้ก้อนหินปะทะในที่สุดกลุ่มผู้คัดค้านล่าถอยเข้าหมู่บ้านหัวเหว

7 มีนาคม 2536

องค์กรพัฒนาเอกชนตั้งคณะกรรมการติดตามและศึกษากรณีเขื่อนปากมูล ลงพื้นที่เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงจากรองผู้ว่าราชการจังหวัด และตัวแทนจาก กฟผ. โดยเฉพาะปัญหาการใช้ความรุนแรง

8 มีนาคม 2536

ชาวบ้านจาก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี จำนวน 70 คน ซึ่งนำโดย นายเที่ยงบรรเทา เดินทางมาทำเนียบรัฐบาล โดยมีองค์กรพัฒนาเอกชน คอสท และ สนท ได้มายื่นหนังสือให้รัฐบาลเปิดเวทีเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูลต่อสาธารณะ และได้สวนเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้ความรุนแรงกับชาวบ้าน พร้อมทั้งเปิดไฮปาร์คประณามการใช้ความรุนแรงของรัฐบาล

9 มีนาคม 2536

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี นายสุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างมีอบ 2 กลุ่มที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งที่ประชุมก็ได้ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุการณ์เกิดขึ้น เพราะว่ากฟผ.ขาดการดูแลเอาใจใส่ และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจ และการชุมนุมครั้งนี้มีบุคคลภายนอกที่ไม่ได้รับความเดือดร้อนเป็นแกนนำ รวมทั้งมีการปลุกระดมและจ้วงวาน

10 มีนาคม 2536

กลุ่มผู้ชุมนุมได้เสนอร่างสัญญาขอชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูล โดยมีเรื่องหลัก 6 ประเด็น โดยเฉพาะในข้อ 6 นั้น กฟผ.ต้องตั้งอนุญาโตตุลาการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของคู่สัญญาฝ่ายละ 1 คน เป็นผู้วินิจฉัยในข้อพิพาทโดยไม่ต้องฟ้องศาล ทั้งนี้ให้ผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เช่นสัญญาพร้อมกับตัวแทนชาวบ้าน

11-12 มีนาคม 2536

นายของอาจ คล้ามไพบูลย์ และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นตัวแทนรัฐบาลในการเจรจากับตัวแทนผู้ชุมนุม 12 คน โดยนาย สมบูรณ์ มณีนาวา ผู้ว่า กฟผ. ได้เข้าร่วมเจรจาด้วย ผลปรากฏว่า สามารถตกลงกันได้โดยสัญญาข้อ 1-5 สำหรับข้อ 6 ที่ชาวบ้านต้องการให้อนุญาโตตุลาการนั้น ยังหาข้อยุติไม่ได้ ซึ่งนายสมบูรณ์ มณีนาวา ชี้แจงว่า กฟผ. เป็นหน่วยงานราชการไม่สามารถเซ็นสัญญาได้ จึงตั้งอนุญาโตตุลาการที่ผูกมัดในเรื่องสัญญาได้

16 มีนาคม 2536

กฟผ. เสนอให้มีการทำข้อตกลงในสัญญา 5 ข้อที่ชาวบ้านเรียกร้อง แต่ปัญหาการตั้งอนุญาโตตุลาการนั้น ให้เปลี่ยนเป็นตั้งคณะกรรมการลักษณะไตรภาคีขึ้นแทน ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีเป็นประธานแต่ชาวบ้านไม่ยอมรับข้อเสนอดังกล่าว

17 มีนาคม 2536

นายสมบุรณ์ มณีนาวา แกล้งขำต่อสื่อมวลชนว่า จะไม่มีการเจรจาระหว่างตนกับชาวบ้านอีกเพราะได้พยายามเจรจามาจนถึงที่สุดแล้ว ต่อไปก็เป็นเรื่องของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบจะสั่งการ

18 มีนาคม 2536

การเจรจาสามารถยุติได้ด้วยดี โดยนายอาคม เองฉ้วน รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายบัญญัติ บรรทัดฐาน และนายสาวิตรี โพธิวิหค เป็นตัวแทนของรัฐบาล เป็นผู้เซ็นสัญญาประชาคมกับตัวแทนชาวบ้าน และให้มีการตั้งคณะกรรมการไตรภาคี ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนรัฐบาล ตัวแทนชาวบ้าน และ กฟผ. ฝ่ายละ 3 คน และให้แต่ละฝ่ายหานักวิชาการมาฝ่ายละ 1 คน และให้ตัวแทนทั้ง 8 คน สรรหาคนนอกมาเป็นประธานชั่วคราว และให้สรรหาประธานให้ได้ภายในวันที่ 28 มีนาคม 2536 เมื่อได้รายชื่อแล้ว จะนำเสนอ นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี ให้จัดตั้งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป

19 มีนาคม 2536

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม รัฐสภา จัดสัมมนาเรื่องโครงการเขื่อนปากมูลกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่ห้องประชุม อาคาร B รัฐสภา ผลการประชุมไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนได้

25 มีนาคม 2536

14.00 น. มีการประชุม 3 ฝ่าย (ครั้งที่ 1) โดยมี นายอาคม เองฉ้วน เป็นประธาน ชั่วคราวในที่ประชุม ไม่สามารถตกลงในเรื่องผู้ที่จะมาเป็นประธานได้

30 มีนาคม 2536

มีการประชุมร่วม 3 ฝ่าย (ครั้งที่ 2) โดยมี นายอาคม เองฉ้วน เป็นประธานชั่วคราวในที่ประชุมมีแนวโน้มว่าจะได้นายแพทย์ชูชัย ศุภวงษ์ (เลขาธิการแพทยสภา) โดยนายอาคม เองฉ้วนได้ประสานกับนายสมบุรณ์ มณีนาวา เป็นที่เรียบร้อยแล้วแต่ผู้แทนการไฟฟ้าติดขัดเรื่องความชอบธรรมของผู้แทนชาวบ้าน จึงได้ตกลงกันในที่ประชุมว่าให้ผู้แทนชาวบ้านหารายชื่อ ที่อยู่ และ ลายเซ็นชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบเซ็นรับรองความชอบธรรมมาที่ประชุมจึงจะดำเนินการต่อไป

6 เมษายน 2536

ชาวบ้านจาก 3 อำเภอ คือ พิบูลมังสาหาร โขงเจียม และ สิรินคร ได้ทำพิธีบายศรีสู่ขวัญขึ้นที่แก่งสะพือ มีชาวบ้านมาร่วมพิธีประมาณ 1,000 คน ในงานได้มีการลงชื่อรับรองผู้แทนชาวบ้านทั้ง 3 คน และนักศึกษาจากคณะกรรมการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อม 16 สถาบัน รวมทั้ง สหพันธ์นิสิตนักศึกษาภาคอีสาน รวม 73 คน ลงทำแบบสำรวจผลกระทบจากโครงการเขื่อนปากมูล

7 เมษายน 2536

คอสม และ สนทน 73 คน ได้แยกกันลงพื้นที่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อทำแบบสำรวจเพิ่มเติม

18 เมษายน 2536

กรรมการชาวบ้านประชุมเพื่อกำหนดมาตรการต่อไป

13 พฤษภาคม 2536

ตัวแทนชาวบ้าน เข้ายื่นหนังสือต่อกองรับเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานรัฐมนตรี เพื่อขอให้รัฐบาลรีบดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลกระทบจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูล พร้อมนี้ได้นำรายชื่อ ที่อยู่ และรายชื่อบ้านกว่า 1,000 ราย ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบยื่นต่อผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ณ กองรับเรื่องราวร้องทุกข์ ทำเนียบรัฐบาล

7 มิถุนายน 2536

ผู้แทนจากธนาคารโลก มาตรวจความคืบหน้า ปัญหา และอุปสรรค ของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูลโดย กฟผ. ได้จัดเวทีรายงานความคืบหน้าขึ้นที่สำนักงาน กฟผ. และได้เชิญผู้แทนจากองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้แทนส่วนนักวิชาการ เข้าร่วมฟังการชี้แจงด้วย แต่ทางองค์กรพัฒนาเอกชน และนักวิชาการได้ปฏิเสธการเข้าร่วม โดยให้เหตุผลว่า ต้องการให้สถาบันที่เป็นกลางเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมจึงจะเป็นการสมควร จะได้เกิดความเป็นธรรมต่อทั้งสองฝ่าย ในวันเดียวกันองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าฯ มูลนิธิสืบนาเคเสถียร โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ คณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน ชมรมสภาวะแวดล้อมสยาม โครงการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ และ ผู้แทนนักศึกษา ได้จัดเสวนาโต๊ะกลม ที่ห้อง 805 อาคารวิทย์พัฒนา สคินทร์ จุฬาฯ ข้อสรุปโดยย่อมีดังนี้

1. เหตุผลที่องค์กรพัฒนาเอกชน ไม่เข้าร่วมการประชุมกับธนาคารโลกและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตเพราะว่าทางองค์กรพัฒนาเอกชนเห็นว่าการประชุมในลักษณะนี้ไม่ได้นำไปสู่การแก้ปัญหาเขื่อนปากมูลเลย กฟผ. ให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงแก่ชาวบ้าน ประชาชน รวมถึง

ธนาคารโลกด้วย อีกทั้งสถานที่ประชุมก็จัดขึ้นที่สำนักงาน กฟผ. ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชนเห็นว่า น่าจะจัดการประชุมร่วมในสถานที่ที่เป็นกลาง ไม่ว่าสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่มีความเป็นกลางมากกว่าที่จะจัดที่สำนักงานการไฟฟ้าเอง

2. ที่ประชุมเสนอว่า ให้มีการทำรายงานสรุปปัญหาของโครงการเขื่อนปากมูลไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบรวมทั้งธนาคารโลกด้วย ทั้งนี้รัฐบาลชนวน หลีกภัยยังไม่โยกย้ายในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จนถึงวันนี้จะครบสามเดือนแล้วก็ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลกระทบอันเกิดจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูลตามที่ได้มีการลงนามในสัญญาประชาคมไว้กับประชาชนแต่อย่างใด

3. ที่ประชุมเสนอให้ องค์กรพัฒนาเอกชนไทยทำหนังสือถึงธนาคารโลก เพื่อให้ธนาคารโลกตั้งคณะกรรมการอิสระมาตรวจสอบผลกระทบจากโครงการปากมูลอีกราวหนึ่ง

12 ตุลาคม 2536

ชาวบ้านเขื่อนปากมูลยื่นข้อเรียกร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีข้อเรียกร้องคือ (1) ให้กฟผ.ย้ายชาวบ้านที่ถูกน้ำล้อมเป็นเกาะ ไปอยู่ที่แห่งใหม่บริเวณใกล้เคียงที่เดิม โดยคงสภาพชุมชนเดิมไว้ (2) ให้สำรวจเรื่องผลกระทบต่อชาวบ้าน เนื่องจากขาดรายได้จากการจับปลา 2 ปีแล้ว ขอให้กฟผ.จ่ายค่าเสียหายด้วย (3) บ้านห้วยเหว่ยย้ายออกจากพื้นที่เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเบ็ดแก่ง

4 ธันวาคม 2536

ชาวบ้านห้วยเหว่ย และบ้านคันเปือย ประมาณ 50 คน ทำสะพานไม้ข้ามมาบริเวณเขื่อนปากมูล เพื่อตัดขวางการระเบิดหิน เนื่องจากหินที่ถูกแรงระเบิดกระเด็นไป ทำให้บ้านเรือนได้รับความเสียหาย จากนั้นมีชาวบ้านมาสมทบอีกจนมากขึ้น และยึดพื้นที่ข้างอาคารโรงไฟฟ้าและใกล้กับที่เก็บขนวระเบิดด้วย

5 ธันวาคม 2536

เวลาประมาณ 14.30 น. น.ส.วนิดา ดันตวิทยาพิทักษ์ และนายทองเจริญ สีหาธรรม แกนนำชาวบ้านเขื่อนปากมูล นำชาวบ้านเข้าแจ้งความที่สภ.อ.โขงเจียมว่า กลุ่มของกำนันแสวกได้ใช้ปืนยิงใส่ชาวบ้านที่มาชุมนุมได้รับบาดเจ็บ ขณะเดียวกันนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ในข้อหาร่วมกันเกิน 10 คนก่อความไม่สงบบุกรุกสถานที่ราชการยามวิกาล และดูหมิ่นผู้อื่นโดยการใส่การกระจายข่าว

21 ธันวาคม 2536

ชาวบ้านเข้าขัดขวางการระเบิดหินของบริษัทรับเหมาก่อสร้าง เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มชาวบ้าน

24 เมษายน 2537

ชาวบ้านหัวเหว บ้านคันเปือย บ้านคุดลุง และบ้านอื่นๆในอำเภอโขงเจียม จ.อุบลราชธานี ประมาณ 300 คน เดินทางโดยรถไฟมาที่หน้าทำเนียบรัฐบาล เพื่อเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากรัฐบาลตามที่ได้เคยสัญญาไว้ต่างๆว่าจะจัดการแก้ปัญหาให้และขณะนี้เวลาล่วงเลยผ่านไปกว่า 4 เดือนแล้ว แต่ทุกอย่างยังเหมือนเดิม

28 เมษายน 2537

ชาวบ้านปากมูลเคลื่อนไหวการชุมนุมมาที่บริเวณหน้ารัฐสภา และพยายามข้ามฝั่งเพื่อเข้าไปพบนายสาวิตรี โภธิวิหค รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ถูกตำรวจสกัดไว้

6 พฤษภาคม 2537

มีการเจรจาระหว่างชาวบ้านกับคณะกรรมการพิจารณาช่วยเหลือราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูลเป็นกรณีพิเศษเร่งด่วน ที่ศาลากลางจ.อุบลราชธานี ปรากฏว่าสามารถตกลงได้ข้อเดียวคือ เรื่องให้กฟผ.จ่ายค่าชดเชยให้กับราษฎรที่ถูกน้ำล้อมรอบ

14 ตุลาคม 2537

ชาวบ้านปากมูลกว่า 2,500 คน ชุมนุมที่หน้าศาลากลางจ.อุบลราชธานี เพื่อเรียกร้องค่าชดเชยรายได้จากการทำประมง โดยให้กฟผ. (1) จ่ายค่าชดเชยให้เป็นเงิน 75,000 บาทต่อครอบครัวต่อปี เป็นเวลา 3 ปี นับตั้งแต่มีการสร้างเขื่อนมาจนถึงปัจจุบัน (2) เรียกร้องที่ดินทำกินให้ชาวประมงที่ไม่มีที่ดินทำกินครอบครัวละ 10 ไร่ (3) ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การชดเชยของคณะกรรมการสำรวจและศึกษาผลกระทบด้านอาชีพประมง เพราะไม่มีความเป็นธรรม (4) ให้ยกเลิกคำสั่งที่ 4/2537 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจและศึกษาผลกระทบด้านประมง โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูล (5) ให้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านประมงที่มีตัวแทนชาวประมงที่เดือดร้อนที่เดือดร้อนเป็นอนุกรรมการด้วยครั้งหนึ่ง (6) ให้ทบทวนวิธีการนำ พ.ร.บ.ประมง พ.ศ.2490 ที่ว่าด้วยการการจับปลาในฤดูวางไข่มาปฏิบัติต่อประชาชน

22 ตุลาคม 2537

นายบุญเลิศ วิเศษปรีชา เลขาธิการสนท. พร้อมนักศึกษาอีกประมาณ 100 คนชุมนุมเรียกร้องหน้าบ้านนายกชวน

24 ตุลาคม 2537

ผลการประชุมคณะกรรมการพิจารณาฯ ลงมติว่าจะให้ค่าชดเชยกับชาวบ้านครอบครัวละ 10,000 บาทต่อปีเท่านั้น ชาวบ้านไม่พอใจ

26 ตุลาคม 2537

ชาวบ้านยังคงชุมนุมที่หน้าศาลากลางต่อไป

14 พฤศจิกายน 2537

ชาวบ้านปากมูลที่ชุมนุมที่ศาลากลางมา 1 เดือนเต็ม ประกาศเดินเท้าร้องทุกข์เลียบแม่น้ำมูลกว่า 70 กิโลเมตร ไปยังเขื่อนปากมูล

27 พฤศจิกายน 2537

ขบวนเดินเท้าของชาวบ้านเข้ายึดพื้นที่เหนือเขื่อนได้สำเร็จ

3 ธันวาคม 2537

ตำรวจได้เข้าสลายการชุมนุมชาวบ้านเขื่อนสิรินธร ระหว่างที่ชาวบ้านกำลังเดินเท้าเพื่อสมทบกับชาวบ้านปากมูล ตำรวจเข้าทู่ตี ชาวบ้านได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก และจับกุมชาวบ้านและนักศึกษารวม 14 คน

5 ธันวาคม 2537

ตัวแทนนักศึกษาจากสนนท. ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อนายสุทัศน์ เงินหมื่น รมช.มหาดไทย เรียกร้องให้ปล่อยชาวบ้านที่ถูกจับกุมจากการสลายการชุมนุมอย่างไม่มีเงื่อนไข และให้ลงโทษผู้สั่งสลายการชุมนุม

7 ธันวาคม 2537

กลุ่มรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ สมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน ยื่นจดหมายถึงนายกรัฐมนตรี ประณามการใช้ความรุนแรง

11 ธันวาคม 2537

นายมารค ตามไท โครงการพัฒนาสันติวิธีในสังคมไทย และคณาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขอเจรจากับนายสาวิตรี โพธิวิหค ให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินผลกระทบด้านการประมง โดยให้มีตัวแทนชาวบ้าน และนักวิชาการที่เลือกโดยชาวบ้านเข้าเป็นคณะกรรมการ

12 ธันวาคม 2537

นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมประมง เดินทางไปยังที่ชุมนุมเพื่อปรึกษาหารือกับผู้นำชาวบ้านในฐานะตัวแทนนายสาวิตรี โพธิวิหค และนายสมบูรณ์ มณีนาวา เสนอให้ความช่วยเหลือพัฒนาอาชีพด้านการประมง

16-17 กุมภาพันธ์ 2538

อธิบดีกรมประมง เป็นประธานการประชุมครั้งที่ 1 ของคณะกรรมการช่วยเหลือและพัฒนาเกษตรกรประมง

27 กุมภาพันธ์ 2538

คณะกรรมการช่วยเหลือฯ ประชุมอีกครั้ง เรื่องขั้นตอนการจ่ายเงินทดแทน ที่ประชุมตกลงในมติ 40 ต่อ 60 จะแยกจ่ายเป็นรายปีรวม 3 ปี เพื่อนำไปตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้าน

7 มีนาคม 2538

คณะกรรมการช่วยเหลือฯ ประชุมครั้งที่ 3 กำหนดขั้นตอนการจ่ายค่าชดเชย โดยมีมติให้จ่ายค่าชดเชยเป็นเงินสดจำนวน 30,000 บาท อีก 60,000 บาท แยกจ่ายรายปี ปีละ 20,000 บาท ผ่านสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีแกนนำชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษา

28 มีนาคม 2538

นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เดินทางไปเป็นประธานในพิธีเปิดการประท้วงเขื่อนปากมูลอย่างเป็นทางการ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีจัดรถส่งชาวบ้านจากจุดชุมนุมที่สันเขื่อนกลับบ้าน เป็นการยุติการชุมนุมนานกว่า 4 เดือนในครั้งนี้

หมายเหตุ - เหตุการณ์ตั้งแต่ ธันวาคม 2510 จนถึง 18 มีนาคม 2536 อ้างอิงจากเอกสารของสถาบันนโยบายศึกษา โดยวิมลรัตน์ สุขเจริญ (2537)

- ช่วง 19 มีนาคม 2536 ถึง 7 มิถุนายน 2536 อ้างอิงจากเอกสารของคณะกรรมการชาวบ้าน นักศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อติดตามผลกระทบจากกรณีเขื่อนปากมูล

- ช่วง 12 ตุลาคม 2536 ถึง 28 มีนาคม 2538 อ้างอิงจากเอกสารของ เอมพงษ์ บุญญานุพงษ์ จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ลำดับเหตุการณ์การคัดค้านการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น

ปี 2524

มีเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมาสำรวจพื้นที่ในอำเภอเชียงม่วน

มกราคม 2532

ในที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของอำเภอเชียงม่วน จ.พะเยาได้มีการถามเรื่องการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น ทางอำเภอบอกแต่เพียงว่าเป็นการสำรวจข้อมูลเรื่องเขื่อน แต่ไม่มีรายละเอียดอื่นใด ในขณะที่ในอำเภอเชียงม่วนมีการปักหลักสีแดงตามที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะริมแม่น้ำยม

5 พฤษภาคม 2532

ชาวบ้านจาก อ.เชียงม่วน และ อ.สอง ประมาณ 7,000 คน ชุมนุมประท้วงที่หน้าว่าการอำเภอเชียงม่วน หลังจากที่ทราบข่าวว่าการประชุม ครม.สัญจรที่เชียงใหม่ในวันที่ 13 พ.ค. จะมีการพิจารณาอนุมัติให้สร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น ชาวบ้านได้ทำหนังสือร้องเรียนถึงผู้ว่าฯ ผ่านนายอำเภอ และตกลงจะส่งตัวแทนเข้าพบนายกฯ ที่เชียงใหม่

10 พฤษภาคม 2532

ชาวบ้านจาก ต.สะเอียบ อ.สอง นำโดยสภาตำบลได้เข้ายื่นหนังสือคัดค้านการสร้างเขื่อนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

11 พฤษภาคม 2532

สภาตำบลสะเอียบ ได้เดินทางไปหาข้อมูลจากชาวบ้าน ที่เคยอพยพจากการสร้างเขื่อนสิริกิติ์ อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์ พบว่าการจ่ายค่าชดเชยใช้วิธีผ่อนชำระ 20 ปี ที่ดินที่จัดสรรให้เป็นที่อยู่อาศัย ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่แย่อย่างมาก

13 พฤษภาคม 2532

ชาวบ้านจาก อ.เชียงม่วน และ อ.สอง ประมาณ 1,400 คน เดินทางโดยรถยนต์ 48 คัน เพื่อยื่นหนังสือคัดค้านต่อนายกฯ ที่ จ. เชียงใหม่ ส่งตัวแทนเข้าพบนายกฯ ขณะที่ชาวบ้านที่เหลือถูกกันไว้ที่สวนดอก ผลการเข้าพบของผู้ว่า นายกฯ บอกว่าจะให้กรมชลประทานศึกษาก่อน หากสร้างก็จะไม่ให้กระทบต่อชาวบ้านมากนัก (ลดสันเขื่อนลง)

12 มิถุนายน 2532

ผู้ว่าราชการจ.พะเยา มีหนังสือเวียนถึงกำนันผู้ใหญ่บ้านทุกตำบลชี้แจงเรื่องการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น ว่าโครงการจะอำนวยความสะดวกด้านชลประทานในพื้นที่เพาะปลูก แม่ยม/แพร่ แม่ยม/สุโขทัยทุ่งเจ้าพระยา และแม่กก/แม่ลาว รวม 2.14 ล้านไร่ ถ้าสันเขื่อนสูง 280 ม.รทก. ต้องอพยพชาวบ้าน 4000 ครอบครัว แต่ถ้าสร้างที่ความสูง 248 ม.รทก. จะอพยพชาวบ้าน 400 ครอบครัว โดยได้จัดที่ทำกินใหม่ให้บริเวณแหล่งน้ำเหนือตัวเขื่อน เพื่อให้ชาวบ้านมีที่ดิน

สำหรับเพาะปลูก การประมง และการท่องเที่ยว รวมทั้งจ่ายค่าชดเชยตามความเหมาะสม ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และกระทรวงเกษตรฯ รับไปดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรทราบข้อเท็จจริง และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการดังกล่าว

14 มิถุนายน 2532

อธิบดีกรมชลประทาน และนายอำเภอ.สอง ได้เข้ามาสำรวจข้อมูลพื้นที่ ต.สะเอียบ ชาวบ้าน ไม่ยอมให้ข้อมูลอะไร คณะฯ เดินทางออกโดยไม่ชี้แจงหรือเก็บข้อมูลในพื้นที่เลย

10 สิงหาคม 2532

สภาตำบลเชียงม่วนทำหนังสือคัดค้านการสร้างเขื่อนฯ ถึงอธิบดีกรมชลประทานสรุปคือ

1. ผลกระทบจากการสร้างเขื่อน จะทำให้น้ำท่วมหมู่บ้านใน ต.สะเอียบ อ.สอง สามหมู่บ้าน พื้นที่ทำกิน 19,811 ไร่ อพยพชาวบ้าน 703 ครอบครัว 2,250 คน ใน อ.เชียงม่วนท่วมที่ดินทำกิน 18,374 ไร่ รวมชาวบ้านที่ได้รับความเดือนร้อน 9,065 คน นอกจากนี้จะท่วมอุทยานแห่งชาติแม่ยม แหล่งไม้สักทองอีก 33 ตร.กม.

2. สภาพจิตใจชาวบ้านหวาดผวาค่าลังใจในการทำมาหากิน ยิ่งในปี 2532 ทางธนาคารไม่รับเอกสารสิทธิ์ในการค้าประกันหรือกู้เงินจากธนาคาร

3. เสนอให้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ด้วยการสร้างฝายทดน้ำขนาดเล็กในแม่น้ำยมและเร่งฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายไป 30 ต.ค.

30 ตุลาคม 2532

กรมชลประทานมีหนังสือตอบ สรุปคือ

1. พื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมใน อ.เชียงม่วน มี 3,500 ไร่ ในท้องที่หมู่ 3, 4, 5, 7, 8, 9 ตำบลบางตำบล น้ำจะท่วมเฉพาะพื้นที่เพาะปลูกสองฝั่งแม่น้ำยมรัศมี 1 กม. หมู่บ้านจะอยู่เหนือระดับเก็บกัก

2. พื้นที่อพยพชาวบ้าน จะสร้างสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นอกเหนือการจ่ายค่าชดเชยที่ดินให้อย่างเป็นธรรม

3. เรื่องเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ธนาคารปฏิเสธการกู้ยืมเงิน ให้ชาวบ้านส่งรายชื่อธนาคารให้ และขณะก่อสร้างจะไม่กระทบการทำมาหากินของชาวบ้าน เนื่องจากใช้เวลาก่อสร้างไม่น้อยกว่า 5 ปี

15 มีนาคม 2534

มีรายงานข่าวจ.สุโขทัย ขณะนี้ความแห้งแล้งได้เกิดขึ้นอย่างหนักเกษตรกรปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งมีจำนวนมากได้รับความเดือนร้อนอย่างมาก ผจว. ธวัช มกรพงศ์ เปิดเผยว่าความ

แห้งแล้งในปีนี้เกี่ยวเนื่องมาจากผลของการตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำยมอันเป็นเส้นเลือดใหญ่ของชาวสุโขทัยแห้งขอด ทำให้เกษตรกร มีน้ำไม่พอใช้ และหลายตำบลขาดน้ำดื่มกิน สำหรับการทำนาปรังนั้น ขอแนะนำ ว่าอย่าพยายามทำให้น้ำแล้งเพราะไม่มีน้ำเพียงพอควรหันมาปลูกถั่วเหลือง

16 มีนาคม 2534

นายอาทิตย์ อภาภิรม รมว. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแจ้งจะพิจารณาปรับปรุงโครงการแหล่งน้ำในลุ่มแม่น้ำยม เพราะแหล่งน้ำแห่งนี้ได้มีโครงการระบบชลประทานที่ดีอยู่แล้ว น้ำจากแม่น้ำก็จะสามารถนำมาใช้อย่างสมประโยชน์ได้ทันที สำหรับการนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ นั้น คิดว่าเป็นอีกโครงการเมื่อโครงการแม่น้ำยมแล้วเสร็จก็จะชักน้ำในแม่น้ำโขงมาใช้ได้สะดวกขึ้น (นสพ.เดลินิวส์)

2 เมษายน 2534

แหล่งข่าวกรมชลประทาน กล่าวว่า การสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นมีความจำเป็นต่อเกษตรกร เนื่องจากแม่น้ำสายสำคัญทางภาคเหนือจำนวน 3 สาย คือ ปิง วัง ยม น่าน มีเขื่อนที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บกักน้ำในแต่ละสายแล้ว ยังขาดแต่แม่น้ำยม แม้ว่าในอดีตมีการคัดค้านโดยชาวบ้าน อ.เชียงม่วน แต่ทางกรมชลประทานก็หวังว่าโครงการนี้คงจะได้รับความเห็นชอบจาก ครม. และการอนุมัติค่าอพยพที่น้ำพอใจกับชาวบ้านที่จะต้องอพยพออกจากบริเวณที่น้ำท่วม และว่านักอนุรักษ์ธรรมชาติตั้งหน้าตั้งตาอนุรักษ์อย่างเดียวโดยไม่มองถึงความจำเป็นในการแก้ปัญหาเรื่องการเกษตร แหล่งข่าวจากกรมป่าไม้เผยว่า เขื่อนแก่งเสือเต้นครอบคลุมพื้นที่ติดต่อ 2 จังหวัด คือ อ.สอง อ.สูงเม่น จ.แพร่ และ อ.เชียงม่วน จ.พะเยา พื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 700,000 ไร่หรือประมาณ 1% ของพื้นที่ป่าทั้งหมดทั้งประเทศ พื้นที่เขต อ.สอง จะเป็นที่รองรับน้ำท่วมอำเภอ และพื้นที่ที่จะสร้างเขื่อนก็เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติ แม่ยม ซึ่งมีไม้สักทองจำนวนมากที่สุดของประเทศ (นสพ.สยามรัฐ)

4 เมษายน 2534

นายกเล็ก จินดาสงวน อธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยว่าโครงการแก่งเสือเต้นกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาผลกระทบ คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายนนี้ หลังจากนั้นจะเสนอมายังกระทรวงเกษตรฯ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม ครม. พิจารณาอนุมัติต่อไป จากการศึกษาในเบื้องต้นหากสร้างเขื่อน จะต้องอพยพราษฎร ออกจากพื้นที่ถึง 620 ครอบครัวและจะมีพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมประมาณ 40,000 ไร่ (นสพ.มติชน)

15 พฤษภาคม 2534

ประธานหอการค้าจังหวัดแพร่ เปิดเผยว่า ประชาชน จ. แพร่ ส่งตัวแทน คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่พบนายอานัติ อภาภิรม เพื่อชี้แจงความจำเป็นในการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น เพื่อให้รัฐอนุมัติการก่อสร้าง (กรุงเทพธุรกิจ 16 พ.ค. 34)

16 พฤษภาคม 2534

นายอานัติ อภาภิรม รมต.กระทรวงเกษตร กล่าวว่า การสร้างเขื่อนจะไม่ทำแบบหักคอชาวบ้าน จะฟังกระแสความต้องการของประชาชน (แนวหน้า 17 พ.ค. 34)

มิถุนายน 2534

จากการจัดสัมมนาเรื่อง “เขื่อนแก่งเสือเต้นกับการชลประทาน” โดย นักศึกษา องค์การพัฒนาเอกชน และกรมชลประทาน พบว่าข้อมูลจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบ จากเขื่อนแตกต่างกันระหว่างข้อมูลของนักวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และข้อมูลของประชาชนในพื้นที่ (ข่าวสด 7 มิ.ย. 34)

19 สิงหาคม 2534

สนนท. และคอทส. นำโดยนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล เลขาธิการสนนท. และนักศึกษายื่นหนังสือคัดค้านการสร้างเขื่อนแก่งกรุง และแก่งเสือเต้นที่จะมีการนำโครงการเข้าพิจารณาในที่ประชุมกรม. ถึงนายอานัติ อภาภิรม (นสพ. สยามรัฐและบ้านเมือง 21 ก.ค. 34)

24 สิงหาคม 2534

อานัติ อภาภิรม รมต.เกษตรและสหกรณ์ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว ภายหลังจากนายรุ่งเรือง จุลชาตรองอธิบดีกรมชลประทานเข้าพบเพื่อรายงานความคืบหน้าการศึกษาโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น (31 ก.ค. 34) ว่า ธนาคารโลกได้ศึกษาโครงการมีความเป็นไปได้สูง ส่วนผลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และกรมชลประทานร่วมกันศึกษา 4 ประเด็น คือ เรื่องการอพยพคน ป่าไม้ เหมืองแร่ และด้านโบราณวัตถุ

25 กันยายน 2534

ชมรมสื่อมวลชนแพร่ ลงพื้นที่พิสูจน์ข้อเท็จจริง นายอานัติ อภาภิรม กล่าวว่าจะนำเงินทุน World Bank มาสนับสนุนการตรวจพื้นที่ครั้งนี้

18 มีนาคม 2535

กองกำลังทหารพรานหน่วย ชด.32 จ.น่าน เข้าตรึงกำลังในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ยม เข้าตรึงกำลังในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ยม จำนวน 5 กองร้อย เพื่อป้องกัน และปราบปรามขบวนการค้าไม้เถื่อน และปัจจุบันกำลังลดเหลือ 3 กองร้อย เมื่อสถานการณ์ดีขึ้น และได้มีการตั้งจุดสกัดทางออกทุกแห่ง

25 กรกฎาคม 2535

นายอภิลาศ โอสถานนท์ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นายทิวา สรรพกิจ อธิบดีกรมป่าไม้ นายจิรศักดิ์ พูนผล ผู้ตรวจการสำนักนายกรัฐมนตรีและคณะไปตรวจราชการจังหวัดแพร่ ปรากฏมีการชุมนุมของประชาชนโดยการนำของนายมาส ขัดแก้ว ประธานสภาจังหวัดแพร่และนายประหวน เขียวฤทธิ์ อดีต ส.จ. สุโขทัย เพื่อสนับสนุนการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นประมาณ 400 คน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้กล่าวกับผู้มาชุมนุมว่ารัฐบาลชุดนี้มีอายุอีกเพียง 2 เดือน (รัฐบาลอานันท์ 2) การสำรวจถึงผลดีผลเสีย และจะมีการสรุปผลและเสนอต่อรัฐบาลชุดต่อไป (นสพ. ภาคเหนือ 27 ก.ค. 35)

4 สิงหาคม 2535

กระทรวงเกษตรฯ ได้นำโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น เข้าบรรจุในมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา และผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

29 พฤศจิกายน 2535

นักศึกษาจากภาคเหนือและส่วนกลาง ร่วมกับคณะกรรมการประสานงานศาสนาเพื่อสังคม(กศส.) รณรงค์การต่อสู้แบบสันติวิธีแก่ชาวบ้าน ต.เชียงม่วน อ.เชียงม่วน จ.พะเยา และ ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่

3 ธันวาคม 2535

ตัวแทนชาวบ้าน ต.สะเอียบ จ.แพร่ และตัวแทนจากมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชฯ ยื่นจดหมายกับโฆษกรัฐบาลให้เปิดเผยข้อมูลจากการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (กรุงเทพฯธุรกิจ 4 ธ.ค. 35)

4 ธันวาคม 2535

ชาวบ้านประมาณ 3,000 คน ชุมนุมที่หน้าศาลากลางจังหวัดสุโขทัย เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นที่ จ.แพร่ โดยการนำของ นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ ส.ส. สุโขทัย เขต 2 พรรคชาติพัฒนา และยื่นหนังสือเรียกร้องผ่านนายเกียรติพันธ์ น้อยมณี ผวจ.สุโขทัย (นสพ.มติชน 6 ธ.ค. 35)

28 ธันวาคม 2535

นายรุ่งเรือง จุลชาติ รองอธิบดีกรมชลประทาน ร.ต.นุกูล สีหะโชติ รองผู้ว่าฯ แพร่ นายสมศักดิ์ บุญเปลื้อง ปลัดจังหวัดแพร่ นายพิชัย คนใจเงิน นายอำเภอสอง พร้อมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาข้อมูลโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น ได้เดินทางไปพบชาวบ้านจำนวน 1,500 คน ที่วัดดอนชัย ซึ่งชาวบ้าน ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่ และตัวแทน ต.เชียงม่วน อ.

เซียงม่วน จ.พะเยา นายรุ่งเรือง กล่าวกับชาวบ้านว่าอีกประมาณ 2 เดือนข้างหน้าจะมีการชี้แจง ข้อมูลในการศึกษาโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น ให้ชาวบ้านทราบวันนี้ยังไม่พร้อมที่จะชี้แจง และ กล่าวอีกว่ากรมชลประทานมีหน้าที่หน้าที่ให้กับประชาชน โดยเฉพาะที่อยู่ตามลำน้ำยมเนื่องจากฤดูแล้งจะไม่มีน้ำ เพราะสภาพป่ามีน้อยลงการแก้ปัญหาได้ก็โดยการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ และเขื่อนแก่งเสือเต้นก็คือเขื่อนขนาดใหญ่ ที่จะแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำได้ ส่วนชาวบ้านที่เข้าร่วมรับฟังการชี้แจง ได้กล่าวถึงความเดือนร้อนที่จะได้รับหากรัฐบาลดำเนินการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น กรมชลประทานพูดโกหกไม่มีความจริงใจ ครั้งก่อน ๆ กรมชลประทานบอกว่าการศึกษาข้อมูลนั้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่อยู่ในขั้นหาพื้นที่อพยพ แต่มาครั้งนี้ฝ่ายกรมชลประทานบอกว่ายังไม่เรียบร้อย ต้องรออีกสองเดือน ถ้ารัฐบาลและกรมชลประทานจะสร้างให้ได้ก็ให้เอาระเบิดมาทิ้งลงที่ ต.สะเอียบ ได้เลยชาวบ้านจะไม่อพยพออก นายชุม สะเอียบคงและชาวบ้านได้ร่วมกันแสดงจุดยืน “พวกเราไม่ขอยอมรับพวกเราไม่ต้องการเขื่อนไม่ต้องการอพยพ ไม่ต้องการค่าชดเชย ไม่ต้องการเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ไม่ต้องการเห็นความร่ำรวยของคนบางกลุ่ม เราจะอยู่ที่นี่” (นสพ.มติชน 29 ธ.ค. 35)

มกราคม 2536

รายงานข่าวธนาคารโลก ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการผลักดันสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น โดยมีการจัดเตรียมเอกสารและรายงานเสนอต่อธนาคารโลกร่วมกันระหว่างกรมชลประทาน กรมป่าไม้ และตัวแทนธนาคารโลกคือ Mr.Yoas Wong โดยได้รับความช่วยเหลือจากญี่ปุ่น 44 ล้านบาท ตัวแทนธนาคารโลกได้แสดงความต้องการเปลี่ยนตัวผู้ทำรายงานเรื่องป่าไม้ สัตว์ป่าโดยเปลี่ยนจาก Mr. Waren Brockleman จาก มหาวิทยาลัยมหิดล ออกและเสนอให้ ดร.อุทิศ ภูฏอินทร์ เป็นผู้ศึกษาแทน ทั้ง ๆ ที่รายงานแสดงให้เห็นว่าธนาคารโลกไม่พอใจ รายงานการศึกษาของ ม.มหิดล เนื่องจากงานได้สรุปอย่างชัดเจนว่า การสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จะส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่าอย่างรุนแรง และขัดแย้งกับรายงานของกรมชลประทานที่กล่าวว่า การสร้างเขื่อนจะทำให้สัตว์ป่าหลายชนิดได้รับผลกระทบด้านบวก (นสพ.ผู้จัดการภาคเหนือ 5 ม.ค. 36)

13 มกราคม 2536

นายบุญเสริม ถาวรกุล ส.ส.พิจิตร พรรคชาติไทยเปิดเผยว่าการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นไม่มีผลกระทบต่อ จ.พิจิตร และยอมรับว่าจะมีความเสียหายในบริเวณที่ถูกน้ำท่วมบ้างแต่น้อยกว่าผลที่จะได้รับ พวกนักอนุรักษ์ต่อต้านทำให้บ้านเมืองเจริญช้าลง การสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นไม่ต่างจากการสร้างเขื่อนปากมูล ซึ่งมีการต่อต้าน แต่ประโยชน์ได้รับนั้นมีหลายด้าน (นสพ.มติชน 13 ม.ค.)

16 มกราคม 2536

นายสุวิทย์ หวังหลี ประธานหอการค้าไทย กล่าวกับสื่อมวลชนว่า หอการค้าไทยได้ตกลงที่จะหาทางสนับสนุนให้มีการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จ.แพร่ ตามข้อเสนอของหอการค้า จ.แพร่ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรของพื้นที่ 22 จังหวัด ทั้งภาคเหนือและภาคกลางโดยหอการค้าไทยจะหาทางติดต่อกับธนาคารโลก ให้ส่งเจ้าหน้าที่มาสำรวจพื้นที่เพื่อพิจารณาสนับสนุน โครงการอีกครั้งหนึ่งในเดือนพฤษภาคม 2536 (นสพ. ผู้จัดการภาคเหนือ 18 ม.ค. 36)

22 เมษายน 2536

พลโทยิ่งยศ โชติพิมาย แม่ทัพภาคที่ 3 รับมอบอุปกรณ์การทำลายป่าและอาวุธปืนในการล่าสัตว์ป่าจากชาวบ้าน 3 หมู่บ้านคือ แม่เต็น ดอนแก้ว ดอนชัย (นสพ.ภาคเหนือ 24 เม.ย 36)

3 สิงหาคม 2536

สวัสดิ์ วัฒนยากร อธิบดีกรมชลประทาน บอกว่าจะไม่ตั้งต้น กรมชลประทานสร้างเขื่อนเพื่อประชาชนจะทำ Public Hearing หลังจากศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสร็จแล้ว (นสพ.มติชน 4 ส.ค. 36)

24 กันยายน 2536

ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ถ้าหากขาดแคลนนํ้ามาก ก็จำเป็นต้องสร้างเขื่อน (สยามโพสต์ 25 ก.ย. 36)

24 ตุลาคม 2536

สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ความเห็นว่าจะสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น เพราะต้องการแก้ปัญหาขาดแคลนนํ้า และงบประมาณจะบานปลายถ้าไม่รีบสร้าง (นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 25 ต.ค 36)

30 ตุลาคม 2536

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่คนใหม่ให้การสนับสนุนการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น และยอมรับว่าจุดอ่อนของโครงการที่ผ่านมา คือ อ่อนด้านประชาสัมพันธ์ ไม่สามารถชี้แจงอย่างชัดเจนกับชาวบ้านได้ (นสพ.มติชน 31 ต.ค 36)

9 มิถุนายน 2537

ดร.สนิท สมัครการ ตัวแทนบริษัท ทีมคอนซัลติ้ง เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด และ Mr. Ashley Morton หัวหน้าคณะสำรวจบริษัท Agrisystems (Overseas) ซึ่งได้รับมอบหมายจากธนาคารโลก ให้เข้ามาสำรวจและศึกษาเก็บข้อมูล ถึงความเป็นไปได้ต่อการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น คณะสำรวจได้พบปะกับกลุ่มชาวบ้านในเขตตำบลสะเอียบ อ.สอง จ.แพร่ ซึ่งได้มีการรวมตัวประท้วงและยื่นหนังสือพร้อมกับกำหนดข้อเสนอไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่จากองค์กรใด หรือ

หน่วยงานใดเข้ามาทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลโครงการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นอีกต่อไปและหากไม่ปฏิบัติตามชาวบ้านจะไม่รับรองสวัสดิภาพและความปลอดภัยใด ๆ ทั้งสิ้น (นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 10 มิ.ย. 37)

12 มิถุนายน 2537

เวลาประมาณ 15.40 น. คณะสำรวจจากธนาคารโลกได้เข้าไปสำรวจเส้นทางถนนสายอ.สอง - เชียงม่วน โดยใช้รถตู้ยี่ห้อโตโยต้าสีขาว ซึ่งเป็นรถของสภาจังหวัดแพร่ ในตอนขากลับจากเขต อ.เชียงม่วนมาถึงบริเวณบ้านคอนชัย ได้มีกลุ่มชาวบ้านรวมตัวกันอยู่ประมาณ 200 คน ปิดกั้นรถของคณะสำรวจ ได้ทำการทูปกระຈรดและทำร้ายร่างกายคณะสำรวจ (นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 13 มิ.ย 37)

14 มิถุนายน 2537

นายชุม สะเอียบคง ได้ให้สัมภาษณ์ต่อผู้สื่อข่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1. เริ่มต้นคือมีชาวต่างชาติแทนบริษัทที่เข้ามาสำรวจหาข้อมูลให้ธนาคารโลกเข้ามาพบปะชาวบ้านในเช้าวันที่ 10 ซึ่งชาวบ้านก็ได้ยื่นหนังสือยืนยันว่าจะไม่เอาเขื่อนอย่างแน่นอนและต่อไปก็จะไม่ให้ข้อมูลอะไรทั้งสิ้นเพราะกลัวข้อมูลจะบิดเบือนจากความเป็นจริง
2. สถานการณ์ช่วงนี้ชาวบ้านกำลังมีความกดดันสูงคณะสำรวจไม่น่าจะมาช่วงนี้ ถ้าจะสำรวจข้อมูลในหมู่บ้านขอเป็นวันนี้ได้หรือไม่ แต่วันรุ่งขึ้นชาวต่างชาติก็มาอีก
3. รู้สึกเสียใจมากเพราะมันเสียภาพพจน์ระดับชาติก็ไม่รู้จะทำอย่างไร

นายศักดิ์ เตชะชาญ ผวจ.แพร่ กล่าวว่า

1. จังหวัดต้องเอาคนที่กระทำผิดมา เราต้องว่ากันไปตามความผิด ส่วนโครงการแก่งเสือเต้น เป็นประโยชน์ทั้งของจ.แพร่ สุโขทัย พิจิตร ลุ่มน้ำเจ้าพระยาดังนั้นโครงการนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป
2. ทำที่ชาวบ้านไม่ยอมรับเพียงบางส่วนแต่มันมีคนนอกเข้ามาขู่เหย...พวกนักอนุรักษ์เขียนป้ายปลุกระดมให้ทั้งหมด ชาวบ้านเป็นเครื่องมือ
3. NGOs นั้นเป็นเครื่องมือของต่างชาติหรือไม่ เพราะขณะนี้การเมืองระหว่างประเทศจะทำลายทุกชาติทุกวิถีทาง อย่างไทยเรากำลังเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพราะฉะนั้นมีทางใดที่ต่างชาติจะทำลายประเทศชาติของเราให้ล่มจมทางเศรษฐกิจเขาก็จะทำ.....แต่คนไทยต้องรักชาติไทย
4. ประโยชน์ของเขื่อนแก่งเสือเต้นจะได้รับมีมหาศาลแก่บ้านเมืองโดยส่วนรวม แต่การที่บอกว่าเราจะทำลายระบบนิเวศจริงๆ ตัวเลขมันไม่จริงถึงขนาดนั้นและเราก็

มีการแก้ไข เช่น หลังจากการสร้างเขื่อนเสร็จ เราก็จะมีการปลูกต้นไม้ทดแทนทำ
อะไรต่างๆทดแทน เพราะพื้นที่ใน จ.แพร่ ในขณะที่แล้งมากไม่สามารถจะมีน้ำ
กินน้ำใช้ เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น 100% เราจะพยายามประชา
สัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจต่อไป (นสพ.ผู้จัดการรายวัน 18-19 มิ.ย. 37)

1 สิงหาคม 2537

กรรมการติดตามผลการปฏิบัติงานตามมติสภาผู้แทนราษฎรจัดเวที "ไต่สวน
สาธารณะ เขื่อนแก่งเสือเต้น" ณ สนามกีฬาากลางจังหวัดแพร่ ผลการลงประชามติเสียงส่วนใหญ่
สนับสนุนการสร้างเขื่อนในขณะที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ให้กรมชลประทาน
ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ 36 ประเด็น แก้วสรร อติโพธิ อาจารย์คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิจารณ์ว่าไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้จะมาจัดงานนี้ เป็นการ
จัดเวทีที่เอามาแต่ชื่อ Public Hearing แต่ไม่ได้เป็นไปตามหลักการ ผู้จัดเชิญแต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
โครงการ ไม่มีชาวบ้านผู้เสียหาย ไม่มีการได้ข้อมูลก่อนการจัดเวที (นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 30 ก.ค.,
สยามโพสต์ 2 ส.ค. 37)

28 สิงหาคม 2537

ตัวแทนชาวบ้าน ด.สะเอียบ ยื่นจดหมายถึงชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี นายเมธา
เอื้ออภิญญากุล ส.ส.จังหวัดแพร่ ได้ตอบว่า จะต้องสร้างเขื่อนแน่นอน เพราะต้องแก้ปัญหาขาด
แคลนน้ำ (นสพ.สยามรัฐ 2 ก.ย. 37)

หมายเหตุ รวบรวมโดยมูลนิธิสืบนาคะเสถียร

ลำดับเหตุการณ์เขื่อนป่าสัก

2508

กรมชลประทานเริ่มศึกษาโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำป่าสักและแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งเก็บน้ำเพื่อกรมชลประทาน ในเขตพื้นที่เพาะปลูกของกลุ่มน้ำดอนล่าง แต่เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่ และต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก มีการตั้งคณะกรรมการศึกษารายละเอียด แต่ไม่ปรากฏว่ามีผลการพิจารณาต่างๆ โครงการดังกล่าวชะงักไป (ผู้จัดการรายวัน 8 ก.ย. 36)

19 กุมภาพันธ์ 2532

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้กรมชลประทานศึกษาความเหมาะสมของโครงการอีกครั้งหนึ่ง และทางกรมชลประทานได้ศึกษาเบื้องต้น จัดทำสรุปแนวทางดำเนินโครงการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และได้รับอนุมัติให้ศึกษารายละเอียดความเหมาะสมของโครงการ (สยามรัฐ 14 กย. 2536)

10 กันยายน 2533

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมชลประทาน จัดตั้งสำนักงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก เพื่อรับผิดชอบในการศึกษาความเหมาะสม และการดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กรุงเทพธุรกิจ 25 ตค. 37)

2 เมษายน 2535

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เชิญกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้สร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อแก้ปัญหาน้ำขาดแคลนน้ำ โดยศึกษาโครงการลุ่มน้ำป่าสัก หากผลประโยชน์ที่ได้รับมีมาก คู่มีค่ากับการสูญเสียก็เห็นว่าน่าจะสร้าง และเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ (มติชน 3 เม.ย. 35)

3 พฤษภาคม 2535

นายปราโมทย์ ไม้กลัด รายงานความก้าวหน้าของโครงการว่า ขณะนี้ได้จ้างบริษัทที่ปรึกษาผลกระทบลสิ่งแวดล้อมโดยในส่วนของชาวบ้านนั้น นายปราโมทย์กล่าวว่า จะให้ค่าชดเชยอย่างเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบผู้เสียสละ ชาวบ้านจะมีชีวิตความเป็นอยู่เหมือนเดิมหรือดีกว่าเดิม ซึ่งค่าชดเชยของโครงการอาจจะมากกว่า ราคาก่อสร้างเขื่อนก็เป็นได้ (เดลินิวส์ 4 พค 35)

1 กรกฎาคม 2535

กรมชลประทานว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ประกอบด้วย บริษัท ทีมคอนซัลติ้ง เอนจิเนียร์ จำกัด บริษัท เซาท์อีสเอเชียเทคโนโลยี จำกัด และ บริษัท แอสติคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด ร่วมกันทำการศึกษาความเหมาะสม และผลกระทบลสิ่งแวดล้อม รวมถึงแผนปฏิบัติการแก้ไขและ

พัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มดำเนินการศึกษาดังแต่วันที่ 13 กค 2535 รวมระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 15 เดือน (กรุงเทพมหานคร 15 คค 37)

7 ธันวาคม 2535

นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ฯ กล่าวว่า คณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาแคลนน้ำในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา มีมติให้ศึกษาผลกระทบของโครงการเขื่อนป่าสักและเขื่อนอื่นอีก ได้แก่ สะแกกรัง, แก่งเสือเต้น และแควน้อย เพื่อศึกษาแล้วให้เปิดเผยผลการศึกษาแก่ประชาชน (กรุงเทพ 8 ธค 35)

30 มิถุนายน 2536

ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี หัวหน้ามอบชาวบ้านสั่งให้กำนันคอยรายงานปฏิกิริยาของชาวบ้านทุก 15 วัน กำนันตำบลหนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี กล่าวว่า ชาวบ้านตั้งคำถามใช้ในฤดูแล้ง

4 กันยายน 2536

กรมชลประทานศึกษาความเหมาะสมของโครงการเรียบร้อยแล้ว มีชาวบ้านต้องอพยพออกจากพื้นที่ประมาณ 2,000 ครัวเรือน น้ำท่วมพื้นที่บ้านเรือนประมาณ 1-2 แสนไร่ แหล่งโบราณคดี 4 แห่งถูกทำลาย มีการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่ศึกษาข้อเท็จจริง ชี้แจงข้อดี-ข้อเสียของการสร้างเขื่อน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ วิจารณ์ว่า เป็นมติใหม่ของหน่วยงานราชการที่มีการปรับตัวให้โปร่งใสมยิ่งขึ้น ขอมเปิดเผยข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ แต่จะต้องจับตามองต่อไป เนชั่นสุดสัปดาห์ รายงานว่า ชาวบ้านยังไม่มี ความชัดเจน ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเขื่อน จำเป็นต้องแสดงข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ (เนชั่นสุดสัปดาห์ 17-23 กย 36)

22 กันยายน 2536

กรมชลประทานจัดสัมมนาผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินโครงการลุ่มน้ำป่าสัก ที่วิทยาลัยครูลพบุรี มีผู้นำท้องถิ่นและประชาชนจำนวนสองร้อยกว่าคนเข้าร่วมฟังและสัมมนา

4 ธันวาคม 2536

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริเกี่ยวกับการใช้เขื่อนแก้ปัญหาคาแคลนน้ำให้ดำเนินการสร้างเขื่อนป่าสัก และเขื่อนท่าด่านนครนายก

5 ธันวาคม 2536

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลจะสนองพระราชดำรินั่นนอน ได้รับรายงานว่าขณะนี้โครงการ กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาค่าผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กรุงเทพมหานคร 6 ธค. 36)

6 ธันวาคม 2536

นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ ได้เรียกพบอธิบดีกรมชลประทาน นายสวัสดิ์ วัฒนายากร ให้โครงการพระราชดำริเสร็จทันพ.ศ. 2540 อธิบดีกรมชลประทานชี้แจงรายละเอียดและประโยชน์ของตัวเขื่อน

21 ธันวาคม 2536

นายสวัสดิ์ วัฒนายากร เสนอโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก เพื่ออนุมัติการก่อสร้างจากคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีการก่อสร้างได้

23 กุมภาพันธ์ 2537

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการแก้ไข และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโครงการ

3 พฤษภาคม 2537

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้อนุมัติให้เปิดโครงการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ โดยมีแผนกำหนดการก่อสร้างตามงบประมาณ พ.ศ. 2538 ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี นัดหมายกำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกจังหวัด มาประชุมที่ตึกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีชาวบ้านมาจาก 3 อำเภอ 18 ตำบล 65 หมู่บ้าน จำนวนร่วมหมื่นคน

24 ตุลาคม 2537

ชาวบ้านร่วมชุมนุมอย่างสงบหน้าตึกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสลายไปเองอย่างสงบในวันเดียวกันนั้น พร้อมข้อเสนอเรียกร้อง 14 ข้อต่อรัฐบาล ส่วนหนึ่งของการเรียกร้องจะเน้นไปเรื่องเงิน ชาวบ้านต้องการขายที่ดินในราคา 200,000 บาทต่อไร่ ในขณะที่อนุกรรมการประเมิน ราคากลางได้กำหนดราคาที่ดินไว้ 50,000 - 80,000 บาทต่อไร่ นอกจากนั้นยังมีค่าบำรุงขวัญรายละเอียด 1 ล้านบาท ไม่ต้องการผนังกันน้ำล้อมบ้าน ลดขนาดของโครงการลง หรือกระทั่งย้ายไปพื้นที่อื่น (กรุงเทพธุรกิจ 25 ตค 37)

25 ตุลาคม 2537

นายมนูชย์ วัฒนโกเมร ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี กล่าวว่าทางเลือกที่ดีที่สุดคือการจัดซื้อที่ดินจากชาวบ้าน แต่หากไม่สามารถทำได้ ก็ต้องมีการเวนคืนที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้บรรจุร่างพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดิน เข้าสู่วาระการประชุมของคณะรัฐมนตรี แต่ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ถอนออกก่อนที่จะมีการพัฒนา โดยให้เวลา 3 เดือนในการจัดซื้อที่ดินจากชาวบ้าน หากพ้นจากนี้ก็จะนำร่างกฤษฎีกาเข้าสู่คณะรัฐมนตรี

21 พฤศจิกายน 2537

นายมนุชญ์ วัฒนโกเมร ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี เชิญผู้นำชุมชนในเขตอำเภอชัยบาดาล อ.ท่าแดง อ.พัฒนานิคม มาหารือกันในเรื่องการรังวัดที่ดิน การหารื้อสิ้นสุดลงด้วยการยืนยันของราษฎรที่ว่า หากไม่ทราบว่าราคาค่าเช่าที่ดินจะได้ไร่ละเท่าไร จะไม่ยอมให้ชี้เขตรังวัดเป็นอันขาด

23 พฤศจิกายน 2537

ชาวบ้านในเขตตำบลหนองบัว ไม่พอใจราคาประเมินที่ดิน เห็นว่าไร่ละ 5 หมื่นค่ามาก จะไม่ยอมให้รังวัดที่ดิน และขอเพิ่มเป็นไร่ละ 1.6 แสนบาทเท่ากันหมด

25 พฤศจิกายน 2537

เคลื่อนเครื่องจักรกลนำไปบริเวณพื้นที่ห้วงงาน เพื่อเตรียมการก่อสร้าง (มติชน 23 พย. 37)

29 พฤศจิกายน 2537

นายปราโมทย์ ไม้กลัด ผู้อำนวยการศูนย์เฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหาป่าถั่วว่า เพื่อให้โครงการเป็นไปตามพระราชดำริ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งอนุกรรมการ 6 คณะเพื่อดำเนินการ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนากลุ่มนำป่าสัก (ไทยรัฐ 29 พย 37)

30 พฤศจิกายน 2537

นายมนุชญ์ วัฒนโกเมร ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี เปิดเผยมการประชุมของคณะกรรมการ กำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ว่า ได้ปรับปรุงราคาประเมินที่ดินให้เป็นราคาที่สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้ประชาชนในพื้นที่มาสอบถามรายละเอียดได้ (เดลินิวส์ 30 พย 37)

2 ธันวาคม 2537

นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รมต.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในการเปิดโครงการอย่างเป็นทางการ และมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ ให้แก่ผู้สนับสนุนโครงการสร้างเขื่อนทั้งหมด 107 ราย เป็นราษฎร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาจังหวัดลพบุรี (มติชน 2 ธค 37)

28 ธันวาคม 2537

นายชัย สุขมัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ต.โคกสูง อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี กล่าวแก่ข่าวว่า ชาวบ้านยินดีให้ความร่วมมือในการสร้างเขื่อน ข่าวที่ว่าชาวบ้านเรียกร้องค่าเช่าที่ดินไร่ละ 200,000 บาทเป็นเรื่องเข้าใจผิด เพราะชาวบ้านไม่ได้ขึ้นราคานี้ตายตัว (29 ธค 37)

3 มกราคม 2538

นายประจวบ ไชยสาส์น รมต.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เดินทางไปตรวจความคืบหน้างานก่อสร้างเขื่อน ได้มีชาวบ้านประมาณ 1,000 คน รวมตัวกันยื่นหนังสือขอให้ราชการชดเชยค่าเวนคืนให้ชาวบ้านไร่ละ 200,000 บาท จ่ายเงินค่าบำรุงขวัญครอบครัวละ 1 ล้านบาท ให้จ่ายเงินชาวบ้านทุกรายปีละ 5,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี และให้จ่ายชดเชยสิ่งปลูกสร้างและไม้ยืนต้น

5 มกราคม 2538

ชาวบ้านจำนวน 500 คน จาก ต.โคกสูง อ.ท่าหลวง จ.ลพบุรี ร้องขอความเป็นธรรมจากนายบรรหาร ศิลปอาชา กรณีการจ่ายเงินค่าเวนคืนที่ไม่เป็นธรรม นายเรือง วงศ์โพธิ์ ตัวแทนชาวบ้านกล่าวว่า ประชาชนไม่มีความไว้วางใจเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน (แนวหน้า 6 มค. 38)

6 มกราคม 2538

นายดำริ วัฒนสิงหะ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับราษฎร ทรัพย์สิน และที่ดิน อาคารที่ถูกน้ำท่วมจากโครงการ ประกอบด้วยหน่วยงานจากฝ่ายราชการ ตัวแทนราษฎร ตัวแทนองค์กรNGOs และปลัดอำเภอ 1 คน เป็นคณะทำงานเนื่องจากกลุ่ม บริษัทที่ว่าจ้างให้ศึกษาอาจไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน หากยึดถือข้อมูลเหล่านี้ นี้ต่อไปก็ จะไม่เกิดปัญหาชุมนุมเรียกร้องอย่างต่อเนื่อง (สยามรัฐ 6 มค. 38)

10 มกราคม 2538

-ชาวบ้านหนองบัวประมาณ 80 คนเข้าล้อมเครื่องจักรในพื้นที่ห้วยงาน มีข้อเสนอให้ทางราชการรีบ จ่ายเงินค่าชดเชย ส่วนที่ดินของกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก ชาวบ้านจะรับค่าชดเชยทั้งหมด

-มีการประชุมคณะกรรมการพิจารณาชดเชยที่ดิน มีผลสรุปให้รีบแก้ปัญหาที่ดินของกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก และปรับค่าชดเชยที่ดินขั้นต่ำเป็น 70,000 บาทต่อไร่ (มติชน 11 มค.38)

13 มกราคม 2538

นายมนูชฎี วัฒนโกเมร ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี ใช้รถโมบายประชาสัมพันธ์ข้อมูลผลกระทบ และผลดีของเขื่อนป่าสัก ในอำเภอชัยบาดาล พัฒนานิคม และท่าหลวง

27 มกราคม 2538

นายกมลพร หัสสังค์ ผู้จัดการโครงการ กล่าวถึงการสร้างเขื่อนว่างานยังไม่รู้หน้าท่าที่ควร มีปัญหานายทุนเข้ามาซื้อที่โก่งราคากับทางราชการ และปัญหาเครื่องมือที่ยังมีน้อย และก่อนข้างเก่า เครื่องมือชุดใหม่ยังมาไม่ถึง

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์ เกิดเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 ที่จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2534 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ เมื่อปีการศึกษา 2536